

UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA

MAGISTRSKO DELO

**ORGANIZACIJSKI IN FINANČNI VIDIK TEKMOVANJ MLAJŠIH
SELEKCIJ ALPSKIH SMUČARJEV V ČASU PANDEMIJE**

Ljubljana, avgust 2022

MAJA MOHAR

IZJAVA O AVTORSTVU

Podpisana Maja Mohar, študentka Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, avtorica predloženega dela z naslovom Organizacijski in finančni vidik tekmovanj mlajših selekcij alpskih smučarjev v času pandemije, pripravljenega v sodelovanju s svetovalcem red. prof. dr. Tomažem Čatrom

IZJAVLJAM

1. da sem predloženo delo pripravila samostojno;
2. da je tiskana oblika predloženega dela istovetna njegovi elektronski obliki;
3. da je besedilo predloženega dela jezikovno korektno in tehnično pripravljeno v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani, kar pomeni, da sem poskrbela, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam oziroma navajam v besedilu, citirana oziroma povzeta v skladu z Navodili za izdelavo zaključnih nalog Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani;
4. da se zavedam, da je plagiatstvo – predstavljanje tujih del (v pisni ali grafični obliki) kot mojih lastnih – kaznivo po Kazenskem zakoniku Republike Slovenije;
5. da se zavedam posledic, ki bi jih na osnovi predloženega dela dokazano plagiatstvo lahko predstavljalo za moj status na Ekonomski fakulteti Univerze v Ljubljani v skladu z relevantnim pravilnikom;
6. da sem pridobila vsa potrebna dovoljenja za uporabo podatkov in avtorskih del v predloženem delu in jih v njem jasno označila;
7. da sem pri pripravi predloženega dela ravnala v skladu z etičnimi načeli in, kjer je to potrebno, za raziskavo pridobila soglasje etične komisije;
8. da soglašam, da se elektronska oblika predloženega dela uporabi za preverjanje podobnosti vsebine z drugimi deli s programsko opremo za preverjanje podobnosti vsebine, ki je povezana s študijskim informacijskim sistemom članice;
9. da na Univerzo v Ljubljani neodplačno, neizključno, prostorsko in časovno neomejeno prenašam pravico shranitve predloženega dela v elektronski obliki, pravico reproduciranja ter pravico dajanja predloženega dela na voljo javnosti na svetovnem spletu prek Repozitorija Univerze v Ljubljani;
10. da hkrati z objavo predloženega dela dovoljujem objavo svojih osebnih podatkov, ki so navedeni v njem in v tej izjavi.

V Ljubljani, dne _____

Podpis študentke: _____

KAZALO

UVOD	1
1 ORGANIZACIJA TEKMOVANJA.....	4
2 ALPSKO SMUČANJE	8
2.1 Mednarodna smučarska zveza	10
2.2 Smučarska zveza Slovenije	10
2.3 Modra kartica	11
2.4 Tekmovalni sistem alpskega smučanja	12
2.4.1 Vrste tekmovanj.....	13
2.4.2 Pravica nastopa.....	15
2.4.3 Vrstni red startov	15
2.4.4 Ocenjevanje	15
2.4.5 Tekmovalni sistem.....	16
2.4.6 Startnine.....	16
3 PANDEMIJA.....	17
3.1 Covid-19.....	18
3.2 Vpliv pandemije covida-19 na upad gibalne učinkovitosti	20
3.3 Vpliv pandemije covida-19 na upad gibalne učinkovitosti slovenskih osnovnošolcev	21
3.3.1 Največji upad gibalne učinkovitosti slovenskih otrok v zgodovini spremljave.....	22
3.3.2 Največje zmanjšanje deleža visoko gibalno učinkovitih otrok v slovenski populaciji v zgodovini spremljave.....	23
3.3.3 Največji upad gibalne učinkovitosti med predhodno najbolj gibalno učinkovitimi otroki	24
3.3.4 Porast podkožnega maščevja pri več kot polovici osnovnošolske populacije	24
3.3.5 Največji porast deleža otrok z debelostjo v zgodovini spremljave	24
3.4 Vpliv Covid-19 na tekmovanja v alpskem smučanju za svetovni pokal.....	25
4 ORGANIZACIJA TEKMOVANJ V ALPSKEM SMUČANJU ZA SVETOVNI POKAL V SMUČARSKI SEZONI 2021/2022	25
4.1 Ocenjevanje tveganja in kontrolni seznam	26
4.2 Načrt za preprečevanje covida-19 in njegova komunikacija.....	26
4.3 Protokol poročanja v primeru bolezni.....	27
4.4 Zdravstveni vprašalnik, protokol testiranja in FIS potni list.....	28
4.5 Področje tekmovanja	28
4.6 Prihodi, odhodi in ostali prevozi.....	28
4.7 Nastanitve	28
4.8 Prehrana	29
4.9 Maske	29
4.10 Nasveti za fizično razdaljo	30

4.11	Obveznosti organizatorja tekmovanja.....	30
4.12	Obveznosti udeleženca	30
5	VPLIV PANDEMIJE NA PRIHODKE IN ODHODKE TEKMOVANJ	
	V ALPSKEM SMUČANJU	31
5.1	Vpliv pandemije na prihodke in odhodke tekmovanja za svetovni pokal – primer Pokala Vitranc	31
5.2	Vpliv pandemije na prihodke in odhodke tekmovanja mlajših selekcij – primer Pokala Roka Petroviča	35
6	PREDLOG MODELA ORGANIZACIJE TEKMOVANJA MLAJŠIH	
	SELEKCIJ V ALPSKEM SMUČANJU V ČASU PANDEMIJE IN OCENA	
	NJEGOVIH FINANČNIH UČINKOV.....	38
6.1	Elementi predlaganega modela organizacije tekmovanja mlajših selekcij v alpskem smučanju v času pandemije.....	38
6.1.1	Protokol	38
6.1.2	Preventiva in komunikacija.....	39
6.1.3	Testiranje.....	40
6.1.4	Maske	41
6.1.5	Sestanek trenerjev in žreb štartnih števil.....	42
6.1.6	Nastanitve.....	43
6.1.7	Prehrana.....	43
6.1.8	Prevoz.....	43
6.1.9	Smučišče in uporaba žičniških naprav	43
6.1.10	Območje tekmovanja.....	45
6.1.11	Prevzem štartnih števil.....	46
6.1.12	Ogled proge	46
6.1.13	Štartni prostor	46
6.1.14	Ciljni prostor	48
6.1.15	Razglasitev	49
6.2	Ocena finančnih učinkov predlaganega modela	50
	SKLEP.....	51
	LITERATURA IN VIRI	52
	PRILOGE	56

KAZALO TABEL

Tabela 1:	Tekme državnega prvenstva v alpskem smučanju	14
Tabela 2:	Pokalna tekmovanja v alpskem smučanju.....	15
Tabela 3:	Predlog točkovanja regijskih tekmovanj	16
Tabela 4:	Kategorije za smučarsko sezono 2020/2021	16
Tabela 5:	Delež bolezenskih znakov in simptomov v največji do sedaj objavljeni klinični raziskavi	20
Tabela 6:	Prihodki tekmovanja Pokal Vitranc v letih 2019, 2020 in 2022	32

Tabela 7: Odhodki tekmovanja Pokal Vitranc v letih 2019, 2020 in 2022	33
Tabela 8: Poslovni izid Pokala Vitranc v letih 2019, 2020, 2021 in 2022	34
Tabela 9: Prihodki Pokala Roka Petroviča v letih 2018, 2019, 2020 in 2022.....	36
Tabela 10: Odhodki Pokala Roka Petroviča v letih 2018, 2019, 2020 in 2022	36
Tabela 11: Poslovni izid Pokala Roka Petroviča v letih 2018, 2019, 2020 in 2022	37

KAZALO SLIK

Slika 1: Vsebina Modre kartice (2021/2022)	11
Slika 2: Organiziranost reprezentanc panoge za alpsko smučanje	13
Slika 3: Postopek diagnostičnega testa PCR	19
Slika 4: Ure športnih dejavnosti na teden otrok in mladostnikov, starih med 6 in 18 let....	21
Slika 5: Odstotek otrok, pri katerih je prišlo do upada gibalne učinkovitosti	23
Slika 6: Odstotek otrok, pri katerih je prišlo do porasta podkožnega maščevja.....	24
Slika 7: Vrsteni red poročanja v primeru bolezni	27
Slika 8: Nasveti za umivanje rok.....	40
Slika 9: Pravilna higiena kašlja	40
Slika 10: Pravilna namestitev zaščitne maske za enkratno uporabo	41
Slika 11: Pravilna odstranitev zaščitne maske.....	42
Slika 12: Uporaba dvosedežnice	44
Slika 13: Uporaba štirisedežnice	44
Slika 14: Uporaba šestsedežnice	44
Slika 15: Uporaba vlečnice sidro.....	44
Slika 16: Upoštevanje varnostne razdalje.....	45
Slika 17: Upoštevanje varnostne razdalje.....	45
Slika 18: Razkužilo.....	45
Slika 19: Prikaz štartnega prostora	47
Slika 20: Prikaz ciljnega prostora.....	48
Slika 21: Prikaz razglasitve	49

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Covid-19 zdravstveni vprašalnik	1
--	---

SEZNAM KRATIC

AC – (angl. Alpine Combined); alpska kombinacija
angl. – angleško
AS – alpsko smučanje

CC – cicibani in cicibanke
CEN – centralna regija
CL – člani in članice
DH – (angl. Downhill); smuk
EC – (angl. European Cup); evropski pokal
FIS – (fr. Fédération Internationale de Ski); Mednarodna smučarska zveza
 fr. – francosko
GRS – Gorska reševalna služba
GS – (angl. Giant Slalom); veleslalom
K – kombinacija državnega prvenstva
MARS – aplikacija Modra kartica
MC – mlajši cicibani in cicibanke
MD – mlajši dečki in deklice
MK – Modra kartica
MM – mlajši mladinci in mladinke
NIJZ – Nacionalni inštitut za javno zdravje
NOK – Nacionalni olimpijski komite
NPR – notranjsko-primorska regija
NPŠZ – Nacionalna panožna športna zveza
OK – organizacijski komite
OKS-ZŠZ – Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez
PC – predšolski cicibani in cicibanke
RS – Republika Slovenija
SD – starejši dečki in deklice
SG – (angl. Super G); superveleslalom
SL – slalom
SM – starejši mladinci in mladinke
SZS – Smučarska zveza Slovenije
U8 – (angl. Under 8); mlajši od 8 let
U10 – (angl. Under 10); mlajši od 10 let
U12 – (angl. Under 12); mlajši od 12 let
U14 – (angl. Under 14); mlajši od 14 let
U16 – (angl. Under 16); mlajši od 16 let
U18 – (angl. Under 18); mlajši od 18 let
U21 – (angl. Under 21); mlajši od 21 let
VZH – vzhodna regija
WC – (angl. World Cup); svetovni pokal
WHO – (angl. World Health Organisation); Svetovna zdravstvena organizacija
ZAH – zahodna regija

UVOD

Kot navaja Šugman (1995, str. 58–59), je tekmovanje najbolj razširjena oblika prireditev v športu. Vsako tekmovanje v športu ima svoje posebnosti in zakonitosti, ki so značilne za določeno športno panogo oziroma dejavnost. V splošnem posamezniki, moštva ali ekipe na tekmovanjih merijo oziroma preverjajo moči med seboj. Vsako tekmovanje pa temelji na spoštovanju oziroma upoštevanju pravil in pravilnikov, s katerimi se zagotovi regularnost tekmovanj.

Smučanje je šport, ki ima pri nas tradicijo v pravem pomenu besede in nas postavlja ob bok večjim in razvitejšim državam ne glede na našo majhnost. S ponosom se lahko pohvalimo z mnogimi vrhunskimi dosežki naših alpskih smučarjev (Lešnik & Žvan, 2010, str. 7).

Nacionalni program tekmovalnega smučanja zajema kategorije mlajši od 10 let (angl. Under 10, v nadaljevanju U10), mlajši od 12 (angl. Under 12, v nadaljevanju U12), mlajši od 14 let (angl. Under 14, v nadaljevanju U14) in mlajši od 16 let (angl. Under 16, v nadaljevanju U16). Omenjene kategorije smučarje in smučarke delijo glede na starost, ki je povezana tudi s časom aktivnosti v alpskem smučanju. Kategorije se razlikujejo predvsem po številu predvidenih smučarskih dni in tekmovanj, deležu treninga posameznih disciplin in številu disciplin, v katerih tekmujejo.

V kategoriji U10 tekmujejo smučarji in smučarke starosti 8 in 9 let z aktivnostjo v športu 2–4 let. Za tekmovalce je predvidenih 45 smučarskih dni z dodatno maksimalno sedmimi tekmovanji. Smučanje v tekmovalnih postavitvah predstavlja do 20 % celotnega programa na snegu. Tekmovanja potekajo v veleslalomu, kombiniranem in paralelnem tekmovanju (Murovec, 2015a).

V kategoriji U12 tekmujejo smučarji in smučarke starosti 10 in 11 let z aktivnostjo v športu 4–6 let. Za tekmovalce je predvidenih 65 smučarskih dni z dodatno maksimalno 10–12 tekmovanji. Smučanje v tekmovalnih postavitvah predstavlja do 40 % celotnega programa na snegu, od tega 70 % veleslalom in 30 % slalom. Tekmovanja potekajo v veleslalomu, slalomu (kratki količki) in paralelnem veleslalomu (Murovec, 2015b).

V kategoriji U14 tekmujejo smučarji in smučarke starosti 12 in 13 let z aktivnostjo v športu 6–8 let. Za tekmovalce je predvidenih 85 smučarskih dni z dodatno maksimalno 23 tekmovanji. Smučanje v tekmovalnih postavitvah predstavlja do 65 % celotnega programa na snegu, od tega 50 % veleslalom, 30 % slalom, 10 % superveleslalom in 10 % paralelno smučanje. Tekmovanja potekajo v veleslalomu, slalomu, superveleslalomu, paralelnem slalomu in veleslalomu (Murovec, 2015c).

V kategoriji U16 tekmujejo smučarji in smučarke starosti 14 in 15 let z aktivnostjo v športu 8–10 let. Za tekmovalce je predvidenih 90 smučarskih dni z dodatno maksimalno 25 tekmovanji. Smučanje v tekmovalnih postavitvah predstavlja do 80 % celotnega programa na snegu, od tega 40 % veleslalom, 30 % slalom, 20 % superveleslalom in 10 % paralelno

smučanje. Tekmovanja potekajo v veleslalomu, slalomu, superveleslalomu, paralelnem slalomu in veleslalomu (Murovec, 2015d).

Meseca decembra leta 2019 so v Wuhanu, v provinci Hubei na Kitajskem, poročali o izbruhu pljučnice neznanega izvora. Analiza genoma je pokazala, da gre za novi koronavirus, povezan s SARS-CoV, zato so ga poimenovali hudi akutni respiratorni sindrom 2 (v nadaljevanju SARS-CoV-2). Svetovna zdravstvena organizacija (angl. World Health Organisation; v nadaljevanju WHO) je zaradi globalnega širjenja SARS-CoV-2 in tisoče smrtnih primerov 12. marca 2020 razglasila pandemijo. Do današnjega dne je svet v tej pandemiji plačal velik davek zaradi izgubljenih človeških življenj, gospodarskih posledic in povečane revščine (Ciotti in drugi, 2020).

Prve odpovedi tekmovanj v svetovnem pokalu alpskega smučanja zaradi pandemije covida-19 so bile v ženski karavani 11. marca 2020 v švedskem smučarskem središču Are. Prve odpovedi tekmovanj v moški konkurenci pa so se zgodile ravno v Sloveniji z odpovedanim 59. Pokalom Vitranc. Dogodki, ki so vodili v odpoved Pokala Vitranc, so se začeli z odlokom Vlade Republike Slovenije z dne 9. marca 2020, ki je prepovedal zbiranje na javnih prireditvah v javnih prostorih zaprtega tipa, kjer se zbere več kot 100 oseb. Odlok je že pomenil odpoved vseh obstranskih programov tekmovanja, ki se izvajajo v zaprtih prostorih (VIP šotor in PARTNER šotor). Medijski center in »Team Hospitality« pa je bilo treba omejiti na 100 ljudi ob upoštevanju vseh ostalih varnostnih priporočil Nacionalnega inštituta za javno zdravje (v nadaljevanju NIJZ) (Medven, 2020).

Odlok vlade 10. marca 2020, ki je prepovedoval zbiranje več kot 500 ljudi, pa je že pomenil tekmovanje brez gledalcev. Sarah Lewis, direktorica Mednarodne smučarske zveze (fr. Fédération Internationale de Ski, v nadaljevanju FIS), je pozno popoldne sporočila, da je bil prvi primer okužbe z virusom SARS-CoV-2 ugotovljen na tekmovanju za svetovni pokal za ženske v Švedskem središču Are, med člani spremljevalne ekipe agencije Infront. Na podlagi zaznane okužbe sta švedska Agencija za zdravje in njihova vlada tekmovanja prepovedali, Organizacijski komite (v nadaljevanju OK) Are pa posledično tekmovanja odpovedal. Ker je okužena oseba svoje delo pred tem opravljala na moških tekmah svetovnega pokala, je bilo upravičeno oceniti, da se je okužba že razširila tudi med moško karavano svetovnega pokala. Na podlagi podanih informacij je bil 12. marca 2020 sklican OK Pokal Vitranc v ožji sestavi, ki je po temeljiti razpravi sprejel odgovorno odločitev in odpovedal tekmovanje. Finančno poročilo odpadlega tekmovanja prikazuje 24.699,00 € skupnih prihodkov in 744.656,00 € skupnih odhodkov, kar privede do kar 719.956,00 € izgube (Medven, 2020).

Teoretični del, ki predstavlja povod za pisanje mojega magistrskega dela, zajema analizo velikih tekmovanj, natančneje tekem za svetovni pokal v alpskem smučanju, in njihove prilagoditve pri organizaciji zaradi pandemije covida-19 in njenih finančnih posledic. Raziskovalni problem zajema »mala« tekmovanja in opredelitev modela organizacije tekmovanj za mlajše selekcije v alpskem smučanju v času pandemije.

Zaradi vpliva pandemije na organizacijo dogodkov in tekmovanj po svetu so za razliko od najboljših smučarjev svetovnega in evropskega pokala skoraj brez treningov in tekmovanj ostali vsi mlajši smučarji. Pandemija pa ni prizadela samo panoge alpskega smučanja, temveč tudi vse preostale športe.

Na več kot 100 osnovnih šolah v Sloveniji so v mesecu maju in juniju 2020 izvedli meritve telesnega in gibalnega razvoja otrok. Rezultati nakazujejo občutno negativne posledice zaradi omejevanja telesne dejavnosti v času epidemije, ko so bile zaprte šole, prepovedane so bile športne vadbe, uporaba javnih igrišč in združevanje na javnih mestih. Primerjave z meritvami iz leta 2019 pa nakazujejo velik upad vseh gibalnih sposobnosti s poudarkom na vzdržljivosti in koordinaciji celega telesa. Pri skoraj dveh tretjinah otrok je zaznati upad gibalne učinkovitosti v povprečju za več kot 13 %. Najbolj prizadeti pa naj bi bili ravno otroci, ki so bili pred epidemijo najbolj aktivni. V vsej zgodovini spremljanja tako beležijo najnižji odstotek gibalno visoko učinkovitih otrok (STA, 2020).

Namen magistrskega dela je pomagati organizatorju tekmovanja, kako varno (z vidika virusne okužbe) organizirati tekmovanje s smernicami protokola za trenerje in tekmovalce na prizorišču. Delo bo lahko služilo kot podroben model organizacije tekmovanj v času pandemije in z njo povezanih dodatnih finančnih stroškov. Poleg tega želim razširiti svoje znanje in izkušnje na področju organizacije tekmovanj.

Cilj magistrskega dela je opredeliti predlog modela organizacije tekmovanj mlajših selekcij v alpskem smučanju v času pandemije in oceniti finančne učinke predlaganega modela.

Med pisanjem magistrskega dela sledim raziskovalnemu vprašanju, kakšen naj bo optimalen model organizacije tekmovanja brez potencialne možnosti virusne okužbe in kakšne dodatne stroške ta prinaša. Na zapisano vprašanje skušam odgovoriti s predlogom modela organizacije tekmovanja mlajših selekcij v alpskem smučanju.

Teoretični del opredeljujem s pomočjo opisne metode, analize ter kompilacije virov in literature, s katerimi povezujem različne ugotovitve. Metoda intervjuja pa mi je v drugem delu magistrskega dela v veliko pomoč pri opredeljevanju končnega modela.

V magistrskem delu so uporabljeni primarni in sekundarni podatki. Sekundarni podatki obsegajo literaturo in vire domačih in tujih avtorjev ter dokumentacijo Smučarske zveze Slovenije (v nadaljevanju SZS) in FIS. Podatke, zbrane na primarni način, pa predstavljajo delno strukturirani intervjuji z Miho Verdnikom, vodjo panoge za alpsko smučanje na SZS, Boštjanom Anderličem, vodjo programov otrok in mladine za alpsko smučanje na SZS, in Luko Sekulo, vodjo kadrov pri Smučarskem društvu Novinar, ki organizira Pokal Roka Petroviča. Opazovanje z udeležbo na tekmovanju pa uporabljam kot pomoč pri pripravi modela.

1 ORGANIZACIJA TEKMOVANJA

Stare (2011, str. 9) navaja, da v literaturi obstaja več načinov delitve projektov. Projekte lahko delimo glede na vsebino, obsežnost, trajanje, ponovljivost, dorečenost ciljev itd. Vsebinsko lahko projekte razdelimo na investicijske projekte, raziskovalno-razvojne projekte in organizacijske projekte. Organizacijske projekte lahko razdelimo na (re)organizacije združb, kamor uvrščamo spremembo organizacije, prenovu procesov, uvajanje novih metod dela ipd., in organizacijo dogodkov, kamor uvrščamo šport in posledično tekmovanja.

Rozman (2008, str. 8) navaja, da je cilj projekta nedvomno uporabna vrednost ali učinek v zahtevani kakovosti. Ker pa zgolj ustvarjanje uporabne vrednosti ni dovolj, morata biti cilja projekta tudi njegova časovna natančnost in izpeljava s čim nižjimi stroški.

Športno tekmovanje, kot menijo Jošt, Pustovrh, Leskošek in Čuk (1999, str. 10), lahko opredelimo tudi kot družbeni dogodek ali prireditev, ki na svojevrsten način v določenem prostoru in času k sodelovanju vabi množico udeležencev. Športnega dogodka se vsak od udeležencev udeleži v svoji specifični vlogi, na primer kot tekmovalec, trener, sodnik, vodja ekipe, zdravnik, fizioterapevt, športni funkcionar, sponzor, investitor, organizator, gledalec ali kaj drugega.

Tista organizacija, ki ima pooblastila za izvedbo oziroma je sklenila, da bo neko prireditev organizirala, jo je kot tako uvrstila v svoj koledar ali pa jo je razpisala in dodelila v izvedbo nekomu drugemu, je prireditelj oziroma lastnik prireditve. Če prireditelj oziroma lastnik prireditve te ne organizira sam, za to določi ali izbere organizatorja. Organizator ali izvajalec je torej tista organizacija, ki ji prireditelj zaupa izvedbo prireditve. Med organizatorji in prireditelji nastopijo posebna razmerja, kjer načeloma velja, da organizacijski odbori prireditev (organizatorji) niso pravne osebe, njihov pravni statut pa je urejen s pravilniki prireditelja (Šugman, Bednarik & Kolarič, 2002, str. 267–268).

Šugman, Bednarik in Kolarič (2002, str. 269) navajajo »možne organizatorje, ki na natečajih pridobivajo organizacijo izvedbe prireditev. Organizatorji so:

- srednješolska tekmovanja – običajno šole,
- republiška prvenstva slepih in slabovidnih, društva – njihova društva ali zveza sama, t.j. specifika (zaradi težje izvedbe; vsak ne more organizirati njihove prireditve),
- društvenih športnih manifestacij (tudi tekmovanja) – običajno društvo samo,
- vseh uradnih športnih tekmovanj pri nas, ki so vertikalno povezana v evropski in svetovni prostor, so društva določene panoge oz. dejavnosti (KK Union Olimpija ipd.),
- svetovnih pokalov, npr. v smučanju, posebni organizacijski odbori (Planica, Pokal Kompas Holidays) ali društva (SK Branik Maribor), ki jih imenujejo republiške strokovne panožne zveze (v našem primeru Smučarska zveza Slovenije),

- svetovnih in evropskih prvenstev nacionalne strokovne panožne zveze, ki lahko imenujejo posebne organizacijske odbore,
- olimpijske igre so nacionalni olimpijski komite države oz. posebni organizacijski odbori, ki jih imenujejo mesta, ki so dobile igre, in Nacionalni olimpijski komite (NOK)«.

V mednarodnem merilu pa prihaja tudi do nekaj posebnosti, npr. odnosov med FIS, ki je dejanski prireditelj – lastnik, in SZS, ki prevzema prireditev in zanjo odgovarja, ter OK Planica, ki izvede prireditev (Šugman, Bednarik & Kolarič, 2002, str. 269).

Kot navaja Šugman (1995, str. 18), določena splošna načela organizacije prireditev veljajo pri organizaciji katerekoli prireditve, še posebej pa jih morajo upoštevati organizatorji oziroma vodje tekmovanj pri športnih prireditvah. Dobra organizacija prireditve je odvisna od vsakega načela posebej in vseh skupaj v celoti, odvisna pa je tudi od zahtevnosti športne panoge glede njene tehnične izvedbe.

Splošna načela organizacije prireditev (Šugman, 1995):

- načelo pomembnosti in namembnosti ciljev,
- načelo smotrnosti,
- prostorsko načelo,
- načelo varčnosti,
- načelo zavarovanja prireditve,
- načelo javnosti,
- kadrovsko načelo,
- načelo profesionalnega odnosa,
- načelo časa,
- marketinško načelo,
- načelo uvoza,
- načelo celostne likovne podobe,
- načelo jasnosti in doslednosti,
- načelo odgovornosti.

Športne prireditve lahko po namenu delimo na več vrst, tiste najpomembnejše pa so (Šugman, 1995, str. 50):

- »športni shodi,
- splošne športno-kulturne prireditve,
- kongresi, simpoziji, seminarji – tečaji in posvetovanja,
- tekmovanja«.

Tekmovanja so najpogostejša in najpomembnejša že zaradi narave športa. Svoje posebnosti in zakonitosti ima z vidika organizacije vsaka izmed zgoraj naštetih. Če je prireditev sestavljena iz več delov, poteka dlje časa in je izvedena na različnih prizoriščih, mora organizator izdelati tudi koledar oziroma program prireditev (Šugman, 1995, str. 50).

Kot navaja Šugman (1995, str. 60) tekmovanja lahko delimo na:

- »prvenstvena in prijateljska (uradna ali neuradna) tekmovanja,
- 'velika' in 'mala',
- odprtega in zaprtega tipa,
- kakovostna in množična,
- globalna ter enovita«.

V Sloveniji med velike mednarodne športne prireditve uvrščamo tiste, ki so opredeljene v 74. členu Zakona o športu (ZŠpo-1), Ur. l. RS, št. 29/17, 21/18 – ZNOrg, 82/20 in 3/22 – ZDeb).

»Velike mednarodne športne prireditve so prireditve, ki so vpisane v letni koledar športnih prireditev pri Mednarodni športni zvezi in Nacionalni panožni športni zvezi (v nadaljevanju NPŠZ) in so:

1. olimpijske in paraolimpijske igre;
2. evropske igre;
3. mladinske olimpijske igre;
4. olimpijada gluhih;
5. šahovska olimpijada;
6. svetovne igre;
7. sredozemske igre;
8. univerzijade;
9. evropske univerzitetne igre;
10. svetovna in evropska prvenstva (tudi mladinska);
11. olimpijski festival evropske mladine;
12. svetovni pokali;
13. kvalifikacijske tekme članske državne reprezentance za nastop na velikih mednarodnih športnih prireditvah in mednarodne tekme klubov v evropskih klubskih tekmovanjih v kolektivnih športnih panogah na najvišji ravni«.

75. člen ZŠpo-1 opredeljuje kandidiranje in organiziranje velikih mednarodnih tekmovanj.

»(1) Kandidati za organizacijo velikih mednarodnih športnih prireditev v Republiki Sloveniji iz 1. do 12. točke prejšnjega člena morajo:

1. oblikovati iniciativno telo za celostno pripravo kandidature za izpeljavo prireditve;
2. izdelati in predložiti ministrstvu študijo o izvedljivosti prireditve ter oceni negativnih vplivov na okolje in družbo z načrtovanimi ukrepi za njihovo zmanjšanje;
3. pridobiti soglasje ustrezne NPŠZ, če za prireditev ne kandidira sama ali OKS-ZŠZ (Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez);

4. pred vložitvijo kandidature pri Mednarodni športni zvezi pridobiti soglasje za kandidaturo ter soglasje za morebitno sofinanciranje iz državnih sredstev od:
 - državnega zbora za olimpijske in paraolimpijske igre, olimpijado gluhih, šahovsko olimpijado, svetovne igre, evropske igre, mladinske olimpijske igre, sredozemske igre, univerzijado in evropske univerzitetne igre, po predhodno pridobljenem mnenju strokovnega sveta;
 - vlade za svetovna in evropska prvenstva ter olimpijski festival evropske mladine po predhodno pridobljenem mnenju strokovnega sveta ali
 - ministrstva za svetovne pokale.

(2) Podrobnejše pogoje in postopek za kandidiranje in organiziranje velikih športnih prireditev predpiše vlada«.

Kolar, Bednarik, Kovač, Levak in Čas (2004, str. 16) med glavne namene za pridobitev pravic in izvedbo velikih mednarodnih športnih prireditev športnih organizacij v Sloveniji uvrščajo promocijo in večanje ugleda posamezne športne panoge, uveljavitev naših športnikov in ustvarjanje dobička.

Tekmovanja pa se razlikujejo tudi glede na (Šugman, 1995, str. 60):

- »strokovni namen,
- dosežek posameznika, moštva, ekipe,
- število ponavljanj,
- starostne kategorije in spol,
- hierarhijo organiziranosti športa,
- koledarski čas izvedbe,
- težavnost organizacije,
- posebni položaj (status) nastopajočih«.

Pod organizacijo vsake prireditve spadajo številni odbori, pododbori, komisije, službe in posamezniki, ki pa morajo med seboj dobro sodelovati. Ker popolna organizacija ne obstaja in je vedno prostor za napredek, pa je treba po končanem tekmovanju narediti podrobno analizo opravljenega dela. Analizo naj pripravijo vsi odgovorni (odbori, pododbori itd.), končne ugotovitve, tako pozitivne kot negativne, pa mora v poročilu zapisati organizacijski odbor (Šugman, 1995, str. 68–69).

Za vsa tekmovanja obstajajo določena načela, ki jih je treba spoštovati (Šugman, 1995, str. 69):

- Tekmovanje je organizirano po strukturnih, tehničnih, tekmovalnih in izvedbenih pravilih prireditelja.
- Vodstvo in sodnike določi prireditelj.

- Organizatorjeva naloga je, da zagotovi kadre, objekte, druga materialna sredstva in organizacijo oziroma izvedbo tekmovanja.
- Športniki so na tekmovanju zato, da nastopajo. Naloga novinarjev je, da tekmovanje strokovno spremljajo, gledalci pa tekmovanje opazujejo oziroma gledajo.
- Kadri in objekti so osnova organizacije tekmovanja, dodatna vrednost pa so še tradicija, znanje in izkušnje. Tekmovanje mora uspeti, če ima podporo države, gospodarstva, kulture ali turizma in ima zastavljene jasne cilje.

2 ALPSKO SMUČANJE

»Bloško smučanje, pohorsko ljudsko smučanje, bajtarstvo na Veliki planini, partizansko smučanje, smučanje slepih, prvi poleti preko 100 m, svetovni rekordi v Planici in mnogi drugi smučarski dosežki so zaznamovali začetek slovenske smučarske zgodbe« (Lešnik, 2016, str. 7).

Janez Vajkard Valvasor je v knjigi »Slava vojvodine Kranjske« že leta 1689 opisal bloške smučarje in njihovo spuščanje po bregu. Knjiga je izjemen dokument, saj opisuje prvo smučanje v srednji Evropi. Glede na različne zapiske lahko sklepamo, da je bilo bloško smučanje na Blokah prisotno že konec 17. stoletja. Kljub temu da zgodovinarji niso povsem enotni o koreninah bloškega smučanja, pa vsi uvrščajo bloške smuči med najpomembnejše predmete slovenske ljudske kulture (Guček, 2004, str. 29).

Človeške dejavnosti in interesi se izražajo na številnih različnih področjih. Kamorkoli se ozremo, smo priča neprestanemu napredku in razvoju. Znotraj vsega najdemo šport in s tem tudi smučanje. V svoji zgodovini se je smučanje znatno spremenilo od samih začetkov, razvoja in smučanja, kot ga poznamo danes. Možnosti, ki nam jih danes ponujajo številni, predvsem pa dostopni smučarski centri, so danes večje. Če smo bili v preteklosti vezani na bližja, domača smučišča, pa se nam danes na dlani ponujajo vedno bolj dostopni svetovni smučarski centri vseh razsežnosti (Lešnik & Žvan, 2010, str. 9).

Zelo agresivno pa v zadnjih letih nastopa tudi industrija. To je razvidno predvsem v dobrem oglaševanju in popularizaciji smučarskih trendov, s hkratnim uveljavljanjem dobičkonosnih dejavnosti (Lešnik & Žvan, 2010, str. 11).

Hitrost je temeljna značilnost vseh oblik tekmovalnega alpskega smučanja ter se od discipline do discipline spreminja. Sile se kot posledica hitrosti povečujejo in so prvi pogoj za spremembo vsake smeri gibanja. Pomembno je, da tekmovalec sile izkorišča za najbolj učinkovito smučanje in prav najboljši to mejo dvigujejo do skrajnih možnosti. Tekmovalec pa mora paziti, da ga v nobenem trenutku ne premagajo zunanje sile (Lešnik & Žvan, 2010, str. 121).

Predvsem iz varnostnih razlogov v tekmovalnem alpskem smučanju že vrsto let obstajajo mnoge omejitve v opremi: polmer stranskega loka, dolžina smuči glede na disciplino in spol,

višina podložnih plošč, višina podplata smučarskega čevlja, prepustnost tekmovalnih dresov itd. FIS predpisuje vsa pravila, ki so vezana na tekmovalno disciplino (slalom, veleslalom, superveleslalom in smuk) in tekmovalno kategorijo, od tistih najmlajših in vse do članskih tekmovalcev (Lešnik & Žvan, 2010, str. 124).

Glavni cilj tekmovalca je, da postavljeno postavitev presmuča v čim krajšem času. Pot do vrhunskega tekmovalca je trnova in dolga, predvsem pa prepletena z mnogimi zakonitostmi, ki prevladujejo v procesu treninga. Z izkušnjami in napredovanjem v tehničnem znanju tekmovalec postopoma dviguje tudi svojo bariero hitrosti. Hitrostna bariera predstavlja tisto zgornjo mejo, pri kateri vodenje zavojev še ni omejeno s strahom. Slalom je glede doseganja hitrosti najpočasnejša disciplina tekmovalnega alpskega smučanja, vendar pa tudi tehnično zelo zahtevna. Pravo izhodišče je na samem začetku veleslalom. Pod tehnični disciplini tako spadata slalom in veleslalom. Že samo ime pa nam pove, da je večji poudarek na tehniki in ne hitrosti. Nasprotno pa je pri hitrih disciplinah, kamor spadata superveleslalom in smuk (Lešnik & Žvan, 2010, str. 126).

Veleslalom, ki danes velja za temeljno disciplino, se je v zgodovini kot tekmovalna disciplina sicer pojavil po slalomu in smuku. Elementi veleslaloma pa so osnova tako izrazito tehnični disciplini, kot je slalom, pa tudi hitrim disciplinam superveleslalomu in smuku. Veleslalomski proga je postavljena glede na razgibanost terena in v skladu s pravili FIS za veleslalom, ki predpisujejo razdaljo med smernimi in kontrolnimi vratci. Pri veleslalomu govorimo o navezovanju zavojev s spremembo ritma, hitrost smučarja pa je odvisna od strmine terena in postavitve, ki je lahko bolj odprta ali zaprta (Lešnik & Žvan, 2010, str. 127).

Pri slalomu gre za postavitev v kombinaciji vertikalno, horizontalno in poševno postavljenih vratc. Postavitev slalomske proge je prilagojena razgibanosti terena. Pri slalomu izvajamo krajše dinamične zavoje, saj je tako širina vratc kot tudi predpisana razdalja med njimi v primerjavi z ostalimi disciplinami najkrajša. Posledično je tudi hitrost med vsemi disciplinami ravno pri slalomu najmanjša. Tudi smuči so prilagojene hitrosti in disciplini, ravno pri slalomu so te najkrajše, moška minimalna dolžina je 165 cm, pri dekletih pa 155 cm. Slalomske smuči imajo tudi najbolj izrazit stranski lok, saj so namenjene izvajanju kratkih zavojev (Lešnik & Žvan, 2010, str. 129).

Med najmlajše discipline alpskega smučanja uvrščamo superveleslalom, ki vključuje tako elemente smuka kot veleslaloma. V primerjavi s tehničnimi disciplinami tekmovalci dosegajo višje hitrosti zaradi bolj odprtih in daljših zavojev. Superveleslalomski smuči morajo biti zaradi boljše vodljivosti daljše od veleslalomskih, a vseeno zaradi manjših hitrosti krajše od smukaških. Pri superveleslalomskih smučeh je zaradi bolj odprtih zavojev stranski lok manj izrazit kot pri veleslalomskih in ponovno bolj izrazit kot pri smukaških smučeh (Lešnik & Žvan, 2010, str. 130).

Smuk velja za najnevarnejšo in najbolj privlačno disciplino alpskega smučanja, njegova proga pa je v primerjavi z drugimi disciplinami tudi najdaljša in od tekmovalcev zahteva največji telesni napor. Je disciplina z največjo razdaljo med kontrolnimi vratci in posledično tudi disciplina, kjer tekmovalci pridobijo najvišjo hitrost, tudi do 150 km/h. Smuk krasijo tudi dolgi skoki, ki marsikdaj presegajo tudi 70 m. Najboljše smukače odlikuje znanje skrajšanja skoka, njihov cilj je, da so smuči čim manj časa v zraku oziroma brez stika s podlago. Uspešnost v hitrih disciplinah je odvisna predvsem od izkušenj, psihofizične pripravljenosti in konstitucijskih značilnosti posameznega tekmovalca (Lešnik & Žvan, 2010, str. 130–132).

2.1 Mednarodna smučarska zveza

FIS je bila ustanovljena leta 1924 med prvimi olimpijskimi igrami v Chamonixu, Francija. Pod FIS pa sodijo olimpijske discipline alpsko smučanje, tek na smučeh, smučarski skoki, nordijska kombinacija, smučanje prostega sloga in deskanje na snegu. 135 nacionalnih panožnih zvez je članic FIS, ki skupaj predstavljajo kar 30.764 aktivnih tekmovalcev v zgoraj naštetih panogah, 63 % moških tekmovalcev in 37 % ženskih tekmovalk. Svoj sedež ima v Oberhofnu, Švica. FIS ima pod svojim okriljem šest svetovnih prvenstev: alpsko smučanje, nordijsko smučanje, smučanje in deskanje prostega sloga, telemark, smučanje na travi in hitrostno smučanje ter kar 330 tekem svetovnega pokala na leto. Poleg vseh tekmovanj v snežnih športih pa FIS skrbi tudi za popularizacijo zimskih aktivnosti, varovanje naravnega okolja, boj proti dopingu in zaščito svojih tekmovalcev (FIS, 2018).

2.2 Smučarska zveza Slovenije

SZS je nacionalna panožna športna zveza smučarskih društev, včlanjena v Olimpijski komite Slovenije – Združenje športnih zvez kot edina organizacija s področja smučanja v Sloveniji. Društva, ki spadajo pod okrilje SZS, se v Republiki Sloveniji (v nadaljevanju RS) ukvarjajo z alpskim smučanjem, tekom na smučeh, biatlonom, smučarskimi skoki, nordijsko kombinacijo, telemark smučanjem, smučanjem prostega sloga, deskanjem na snegu, usposabljanjem in licenciranjem na področju smučanja. Po panogah se društva združujejo znotraj SZS, vsaka panoga pa deluje avtonomno v okviru celote. Zgodovina SZS sega v davno sezono 1920/1921, ko je potekalo prvo neuradno državno prvenstvo v smučarskih tekih in skokih v Bohinju. Na prvih olimpijskih igrah v Chamonixu leta 1924 pa so slovenski smučarji nastopili takrat kot člani jugoslovanske reprezentance. Leta 1948 je bila s sedežem v Ljubljani ustanovljena SZS. FIS je 10. novembra 1991, po osamosvojitvi Slovenije, na sestanku predsedstva soglasno sprejela in priznala SZS v svoje vrste. Slovenska reprezentanca je tako na olimpijskih igrah leta 1992 v Albertvillu nastopila pod slovensko zastavo. 223 društev in več kot 2.300 tekmovalcev zastopa SZS na tekmovanjih vseh rangov in kategorij (SZS, brez datuma a).

2.3 Modra kartica

Modra kartica je članska izkaznica SZS – Združenja smučarskih panog. Slika 1 prikazuje vsebino Modre kartice za smučarsko sezono 2021/2022. Modra kartica (v nadaljevanju MK) članom ponuja nekaj ugodnosti in popustov pri partnerjih SZS. Pri Generali zavarovalnici, d. d., imajo člani možnost sklenitve nezgodnega zavarovanja in zavarovanja civilne ter poklicne odgovornosti (Modra kartica, 2021).

Slika 1: Vsebina Modre kartice (2021/2022)

				MODRA KARTICA 2021/2022						
				MODRA KARTICA (bivša MALA)	MODRA KARTICA PLUS	PAKET 75 (bivša 55)	PAKET 85 (bivša 55 PLUS)	PAKET 100 (bivša 65 PLUS)	PAKET 140 (bivša 105 PLUS)	PAKET 235 (bivša 220 PLUS)
ČLANSTVO IN UGODNOSTI										
ČLANSTVO V SZS				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ČLANSKE UGODNOSTI IN POPUSTI				✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
VRSTA ZAVAROVANJA	ZAVAROVALNI PRIMER	ZAVAROVALNA VSOTA V EUR	OBMOČJE KRITJA	ZAVAROVANJE						
NEZGODNO ZAVAROVANJE	Nezgodna smrt	5.000,00	ves svet		✓		✓	✓	✓	✓
	Linearna nezgodna invalidnost nad 5%	15.000,00	ves svet		✓		✓	✓	✓	✓
	Bolnišnični dan v tujini od 4. dneva dalje	15,00	ves svet				✓	✓	✓	✓
ZAVAROVANJE CIVILNE ODGOVORNOSTI	Odgovornost za poškodovanje oseb*	85.000,00	ves svet		✓		✓	✓	✓	✓
	Odgovornost za poškodovanje stvari*	20.000,00	ves svet		✓		✓	✓	✓	✓
ZAVAROVANJE VLOMNE TATVINE SMUČI	Najem smuči, smučarske deske in pripadajočih vezi	200,00	smučarska središča po vsem svetu			✓	✓	✓	✓	✓
TURISTIČNO ZAVAROVANJE NA POTOVANJIH V TUJINI Z ASISTENCO	Skupna zavarovalna vsota	15.000,00	ves svet			✓	✓			
	Od tega za prevozne stroške največ	3.500,00	ves svet			✓	✓			
	Skupna zavarovalna vsota	50.000,00	svet brez ZDA in Kanade					✓		
	Od tega za prevozne stroške največ	7.500,00	svet brez ZDA in Kanade					✓		
	Skupna zavarovalna vsota	50.000,00	ves svet						✓	
	Od tega za prevozne stroške največ	7.500,00	ves svet						✓	
	Skupna zavarovalna vsota	200.000,00	ves svet							✓
	Od tega za prevozne stroške največ	15.000,00	ves svet							✓
CENA MODRE KARTICE V EUR				25,00	40,00	75,00	85,00	100,00	140,00	235,00

*Lastna udeležba v primeru škod je 10% oz. najmanj 100,00 EUR. Krita je pravna pomoč zavarovancu

Modro kartico je mogoče nadgraditi v kateri koli višji paket Modre kartice. Pri nadgradnji Modre kartice znotraj posamezne sezone je potrebno plačati razliko v ceni med zeleno in že izdano Modro kartico in strošek izdelave duplikata (8,00 EUR).

Vir: Modra kartica (2021).

Članstvo v SZS se deli na klubske in izredne člane. Klubski član je fizična oseba, ki je član SZS in je svoje članstvo v SZS uredil posredno prek društva ali kluba, ki je redni član SZS. Izredni član je fizična oseba, ki izpolnjuje pogoje za članstvo fizičnih oseb v SZS in nima možnosti ali se ne želi včlaniti v društvo (Modra kartica, 2021).

Vsaka fizična oseba, ki plača letno članarino, se lahko odloči za članstvo v SZS. Član sam izbere med različnimi vrstami MK, vsaka izmed njih pa vključuje letno članarino SZS. Članstvo velja za tekočo sezono in preteče z veljavnostjo kartice, 30. junija. Na dva načina se lahko vključijo člani društev in klubov, ki so člani SZS. Prek elektronskega včlanjevanja prek spletne aplikacije Modra kartica (v nadaljevanju MARS) ali s podpisano in ožigosano prijavnico s strani odgovorne osebe posameznega društva ali kluba. Spletna aplikacija MARS je namenjena le odgovornim osebam posameznega društva ali kluba (Modra kartica, 2021).

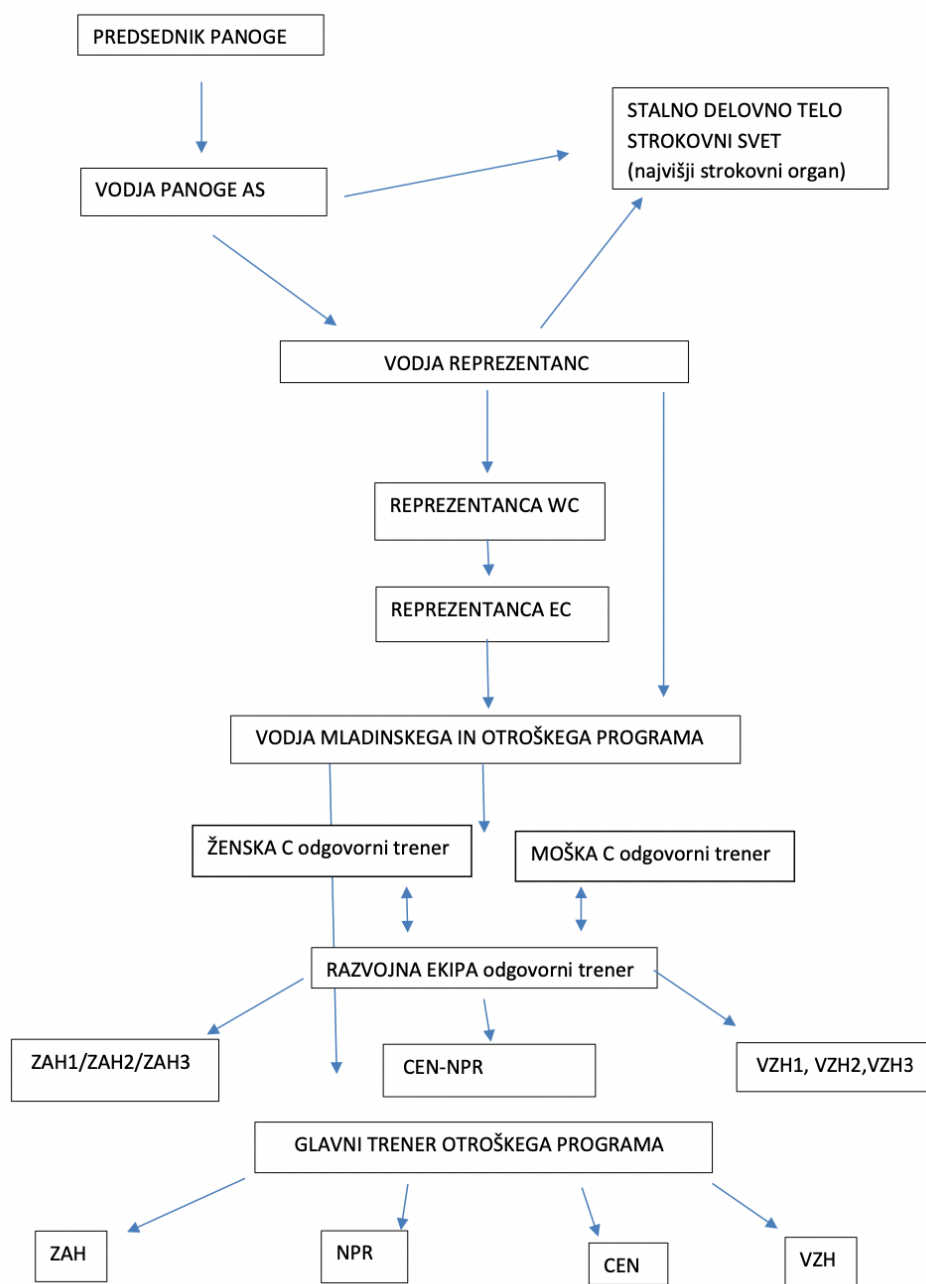
2.4 Tekmovalni sistem alpskega smučanja

Na območju Slovenije vsa tekmovanja različnih kategorij ureja tekmovalni sistem. Tekmovalce, ki v tekoči sezoni želijo nastopiti na tekmovanjih, mora matični klub do 1. decembra prijaviti v sistem MK, v nasprotnem primeru ne izpolnjujejo pogoja za nastop. Izjema so šolska tekmovanja, kjer lahko tekmovalci nastopajo tudi brez MK. Na podlagi predhodne prijave matične smučarske zveze imajo tekmovalci iz drugih držav pravico do nastopa na otroških tekmovanjih državnega ranga v Sloveniji po kvotah za otroške kategorije (SZS, 2020).

Naloga SZS je, da prijavo tujih tekmovalcev posreduje organizatorju. Na podlagi predhodnega dogovora lahko na tekmovanjih regijskega ranga tekmujejo tudi tekmovalci drugih regij ali držav. Naloga tujih tekmovalcev je, da s seboj prinesejo FIS-deklaracijo, podpisano s strani svojih staršev oziroma zakonitih zastopnikov, in jo izročijo organizatorju tekmovanja ob prevzemu startne številke in plačilu startnine. Tujemu tekmovalcu se prav tako podeli medaljo, ne pa pokalnih točk. V primeru, da je tekmovalec tujega državljanstva dobitnik medalje, se medaljo podeli tudi slovenskemu tekmovalcu, ki je uvrščen na četrto, peto ali šesto mesto, glede na uvrstitve tujih in slovenskih tekmovalcev (SZS, 2020).

Slika 2 prikazuje organiziranost reprezentanc panoge za alpsko smučanje pri SZS, ki jo vodijo predsednik panoge, vodja panoge in stalno delovno telo – strokovni svet. Strokovno delo vseh reprezentanc vodi in nadzira vodja reprezentanc. Tekmovalci so glede na pretekle uspehe, izpolnjene kriterije in starost razvrščeni v reprezentanco A, B ali C ter v razvojno ekipo, ki jih vodijo odgovorni trenerji in ostalo strokovno osebje. Na področju otroškega smučanja pa delujejo regijske ekipe (SZS, brez datuma b).

Slika 2: Organiziranost reprezentanc panoge za alpsko smučanje

Legenda: AS – alpsko smučanje, WC – svetovni pokal (angl. World Cup), EC – evropski pokal (angl. European Cup), ZAH – zahodna regija, CEN – centralna regija, NPR – notranjsko-primorska regija, VZH – vzhodna regija

Vir: SZS (brez datuma b).

2.4.1 Vrste tekmovanj

SZS (2020) tekmovanja v alpskem smučanju pod svojim okriljem deli glede na rang, kategorijo in tekmovalni status udeležencev. Podrobneje pa jih v dokumentu »Tekmovalni sistemi alpskega smučanja« razdeli na:

- državna prvenstva (skupne tekme): v vsaki smučarski sezoni poteka tekmovanje državnega prvenstva, kjer dobimo državnega prvaka Slovenije v posameznih kategorijah in disciplinah, kot prikazuje tabela 1;
- pokalna tekmovanja (skupne tekme): so državna tekmovanja, ki jih je v posamezni smučarski sezoni več. Pri državnih in pokalnih tekmovanjih je način tekmovanja lahko klasičen, na izpadanje, paralelni ali kombinacijski, izvaja pa se jih na homologiranih progah, kot prikazuje tabela 2;
- regijska tekmovanja (ostala tekmovanja): regijske tekme so uradna otroška tekmovanja na regijski ravni v Sloveniji. Slovenija je razdeljena na centralno, notranjsko-primorsko, vzhodno in zahodno regijo;
- slovensko prvenstvo osnovnih in srednjih šol (ostala tekmovanja): tekmovanja za slovensko prvenstvo osnovnih in srednjih šol je organizirano od občinskih, območnih, regijskih tekmovanj do republiškega finala in so uradna tekmovanja na občinski, območni, regijski in državni ravni v Sloveniji. Za tovrstna tekmovanja je Slovenija razdeljena na osem regij. Definirana pa so v Pravilniku Zavoda Planica za izvedbo šolskih športnih tekmovanj;
- področna tekmovanja (ostala tekmovanja): področna tekmovanja lahko vključujejo tudi druge oblike tekmovanj in jih lahko organizirajo posamezna področja (Gorenjska, Notranjska, Primorska itd.);
- druga tekmovanja (ostala tekmovanja): ekipna pokalna tekmovanja, tekmovanja starejših, nekategoriziranih tekmovalcev, tekmovanja za otroke, ki še ne smejo tekmovali v tekmovalnem sistemu, poletna tekmovanja na ledenikih in kombinirana tekmovanja.

Tabela 1 prikazuje discipline in čas, ko SZS izvaja tekme državnega prvenstva v alpskem smučanju v otroških, mladinskih in članskih kategorijah.

Tabela 1: Tekme državnega prvenstva v alpskem smučanju

Kategorija	Disciplina	Čas
CL	SL, GS, SG, DH, AC in K	Po koledarju FIS
SM/U21	SL, GS, SG, DH, AC in K	Po koledarju FIS
MM/U18	SL, GS, SG, DH, AC in K	Po koledarju FIS
SD/U16	SL, GS, SG in K	Marec, april
MD/U14	SL, GS, SG in K	Marec, april
CC/U12	GS	Marec, april

Legenda: CL – člani in članice, SM – starejši mladinci in mladinke, U21 – mlajši od 21 let (angl. Under 21), MM – mlajši mladinci in mladinke, U18 – mlajši od 18 let (angl. Under 18), SD – starejši dečki in deklice, MD – mlajši dečki in deklice, CC – cicibani in cicibanke, SL – slalom, GS – veleslalom (angl. Giant Slalom), SG – superveleslalom (angl. Super G), DH – smuk (angl. Downhill), AC – alpska kombinacija (angl. Alpine Combined), K – kombinacija državnega prvenstva

Vir: SZS (2020).

Tabela 2 natančneje opredeljuje kategorije, discipline in čas izvedbe pokalnih tekmovanj v tekmovalnem sistemu alpskega smučanja pod okriljem SZS.

Tabela 2: Pokalna tekmovanja v alpskem smučanju

Pokalna tekmovanja	Kategorija	Disciplina	Čas
Slovenski mladinski pokal	SM/U21	SL, GS, SG, DH, AC	Po koledarju FIS
Slovenski mladinski pokal	MM/U18	SL, GS, SG, DH, AC	Po koledarju FIS
Velika nagrada	SD/U16	SL, GS, SG	Januar, februar, marec, april
Velika nagrada	MD/U14	SL, GS, SG	Januar, februar, marec, april

Vir: SZS (2020).

2.4.2 Pravica nastopa

Pravico nastopa na tekmovanjih imajo vsi registrirani tekmovalci v sistemu MK za tekočo sezono s potrjenim zdravniškim pregledom. Smučarsko društvo, ki tekmovalca prijavi na tekmovanje, prevzame vsako odgovornost in poskrbi za zavarovanje (SZS, 2020).

2.4.3 Vrstni red startov

Na skupnih tekmovanjih (državno prvenstvo in pokalne tekme) CL, SM in MM nastopajo po določenih FIS. Na skupnih tekmovanjih CC, MD in SD nastopajo po skupinah, skupine pa so formirane na osnovi rezultatov pretekle smučarske sezone in se po prvem delu lahko spremenijo. Žrebanje se izvede v vsaki skupini posebej, ki šteje največ 15 tekmovalcev. CL, SM in MM lahko na skupna tekmovanja prijavijo regije ali klubi. CC, MD in SD pa lahko prijavijo samo regije na osnovi regijskih rezultatov za vsako skupino posebej (SZS, 2020).

Vrstni red štartov je določen z razpisom posameznega tekmovanja. V SL in GS se v drugem teku obrne vrtni red 15 tekmovalcev. Na tekmovanjih FIS pa se v drugem teku obrne vrstni red 30 tekmovalcev, razen če tekmovalna žirija odloči drugače. Na republiških in državnih tekmovanjih način tekmovanja, ocenjevanje, vrstni red štartov in določitev rangov določijo regije (SZS, 2020).

2.4.4 Ocenjevanje

SZS (2020) predvideva različne načine ocenjevanja za različne vrste tekmovanj. Na skupnih tekmah se na vseh mednarodnih tekmovanjih FIS izračunavajo FIS-točke, izjema so mednarodne otroške tekme. V Sloveniji se rezultati ocenjujejo s pokalnimi točkami, ki jih ne osvojijo tekmovalci, ki niso člani SZS. Na regijskih tekmovanjih se rezultati tekmovalcev prav tako ocenjujejo s pokalnimi točkami. V tabeli 3 je prikazan predlog točkovanja, po

katerem dosežena mesta od prvega do petindvajsetega prinesejo do 50 točk, tako da prvouvrščeni dobi 50 točk, petindvajseti pa eno točko. Na osnovi takega točkovanja in pravil za regijska tekmovanja se izračuna posamezne in ekipne uvrstitve na regijskih tekmovanjih, pravila za sisteme regijskih tekmovanj določijo regije. Na ostalih tekmovanjih način ocenjevanja in razvrščanja tekmovalcev ter klubov določijo organizatorji tekmovanj.

Tabela 3: Predlog točkovanja regijskih tekmovanj

Mesto	Točke	Mesto	Točke	Mesto	Točke	Mesto	Točke	Mesto	Točke
1.	50	6.	29	11.	18	16.	10	21.	5
2.	45	7.	26	12.	16	17.	9	22.	4
3.	40	8.	24	13.	14	18.	8	23.	3
4.	36	9.	22	14.	12	19.	7	24.	2
5.	32	10.	20	15.	11	20.	6	25.	1

Vir: SZS (2020).

2.4.5 Tekmovalni sistem

Tabela 4 prikazuje razpored kategorij za smučarsko sezono alpskega smučanja 2020/2021 glede na letnik rojstva tekmovalcev in tekmovalk ter slovensko in mednarodno okrajšavo kategorije (SZS, 2020).

Tabela 4: Kategorije za smučarsko sezono 2020/2021

Kategorija			Letnik rojstva
Člani, članice		CL	1999 in starejši
Starejši mladinci, mladinke	U21	SM	2000, 2001 in 2002
Mlajši mladinci, mladinke	U18	MM	2003 in 2004
Starejši dečki in deklice	U16	SD	2005 in 2006
Mlajši dečki in deklice	U14	MD	2007 in 2008
Cicibani in cicibanke	U12	CC	2009 in 2010
Mlajši cicibani in cicibanke	U10	MC	2011 in 2012
Predšolski cicibani in cicibanke	U8	PC	2013 in 2014

Legenda: MC – mlajši cicibani in cicibanke, U8 – mlajši od 8 let (angl. Under 8), PC – predšolski cicibani in cicibanke

Vir: SZS (2020).

2.4.6 Startnine

Protokol tekmovanj SZS Youth 2020/2021 je protokol otroških tekmovanj v Sloveniji za smučarsko sezono 2020/2021 v kategorijah SD, MD in CC, kjer so startnine po posamezni disciplini določene na 15 € za SL in GS ter 20 € za SG (SZS, 2020).

Protokol tekmovanj SZS FIS Junior za smučarsko sezono 2020/2021 v Sloveniji določa startnine za FIS-program glede na discipline. Startnina za SL in GS znaša 20 € ter 30 € za SG in AC. Pri DH-tekmi z enim treningom in eno tekmo startnina znaša 40 €, enako kot za dve tekmi SG v istem dnevu. Za DH-tekmo z enim treningom in dvema ločenima tekmama v enem dnevu pa startnina znaša 50 € (SZS, 2020).

SZS (2020) protokol tekmovanj SZS FIS Junior za smučarsko sezono 2020/2021 določa tudi startnino v višini 100 € za serijo tekmovanj (DH + AC + GS + SL), ki se navadno uporablja v sklopu državnega prvenstva, in paket tekmovanj v hitrih disciplinah (2 x DH + 2 x SG + 1 x AC).

3 PANDEMIJA

Čander in drugi (2020, str. 5) navajajo, da če nalezljiva bolezen po številu prizadetih oseb ter času in kraju nastanka preseže običajno stanje, ta pojav imenujemo epidemija nalezljive bolezni, kar potrebuje takojšnje ukrepanje.

Če se nalezljiva bolezen v obliki epidemije pojavlja v več regijah, državah ali celinah, ta pojav imenujemo pandemija in se pojavi, ko je povzročitelj nalezljive bolezni sposoben okužiti veliko število ljudi. Težavo pri širjenju pandemije povzroča tudi nizka ali neobstoječa odpornost, zato se povzročitelj začne širiti med ljudmi in povzroča bolezen pri večini okuženih (Čander in drugi, 2020, str. 5).

Patogeni organizmi, kot so bakterije, virusi, plesni, glive in zajedavci, povzročajo nalezljive bolezni. Patogeni organizmi povzročajo nastanek in razvoj bolezni tako pri človeku kot pri živalih in se lahko prenašajo z neposrednim ali posrednim stikom, prek predmetov in površin, po zraku, s hrano ali vodo. Možnost prenosa je tako s človeka na človeka kot z živali na človeka (Čander in drugi, 2020, str. 5).

Pandemija se lahko pojavi v več valovih, ki se lahko po svojih značilnostih med seboj precej razlikujejo. V primeru velike razsežnosti pandemije lahko zbolijo od 25 % do 45 % populacije, ki jo lahko spremlja tudi visoka umrljivost. Pandemija ali epidemija nalezljivih bolezni lahko ima politični vpliv, socialnovarstveni vpliv ali ekonomski vpliv z gospodarsko in ekonomsko škodo. Učinkovito ukrepanje je nujno za nadzor pandemije (Čander in drugi, 2020, str. 5).

Čander in drugi (2020 str. 7–8) pandemijo delijo na štiri faze. Narava in intenzivnost ukrepov sta skladni z globalno oceno tveganja, ki prek različnih podatkov določa fazo pandemije, na kateri smo. Faze in pomembnejše aktivnosti pandemije so:

- interpandemska faza (načrtovanje in testiranje organizacijskih struktur, aktivnosti, kapacitet itd.),

- faza povečane budnosti (priprava globalne ocene tveganja, zagotavljanje svetovanja državam članicam, aktiviranje svetovalnih skupin, razporejanje in zagotavljanje registracije zdravil),
- epidemijska/pandemska faza (razglasitev epidemije/pandemije, prilagajanje aktivnosti odziva itd.),
- faza okrevanja (končanje tveganja za javno zdravje).

3.1 Covid-19

Na Kitajskem, natančneje v Wuhanu, v provinci Hubei, so decembra 2019 prvič poročali o izbruhu neznane pljučnice. Analiza genoma je pokazala, da gre za nov koronavirus, ki so ga poimenovali SARS-CoV-2, covid-19 pa bolezen, ki jo virus povzroča. WHO je zaradi globalnega širjenja in naraščanja števila umrlih 12. marca 2020 razglasila pandemijo (Ciotti in drugi, 2020).

Prvi primer okužbe s SARS-CoV-2 je bil v Sloveniji potrjen 4. marca 2020 pri osebi, ki se je vrnila iz Maroka. V naslednjih dneh so sledili še drugi vdori virusa v državo, prvi bolnik pa je z boleznijo covid-19 umrl 14. marca 2020. Dva dni pred prvim smrtnim primerom je bila v Sloveniji zaradi hitre rasti okužb razglašena epidemija, naslednji dan pa so bili v Sloveniji sprejeti prvi ukrepi za zaježitev epidemije. Omejitve javnega življenja so tekom prvega vala uspešno omejevale širjenje okužb vse do 31. maja 2020, ko je vlada prvič preklcala razglasitev epidemije (Pandemija koronavirusne bolezni 2019 v Sloveniji, brez datuma).

Pri ljudeh, okuženih s SARS-CoV-2, se lahko pojavijo različni simptomi, od blagih do hudih oblik, velik del populacije pa bolezen preboli asimptomatsko. Najpogostejši simptomi so vročina in kašelj, manj pogosti pa utrujenost, bolečine, boleče grlo, slabost, glavobol, izguba okusa in vonja ter prebavne težave. Čeprav covid-19 največkrat prizadene pljuča, pa lahko povzroči tudi poškodbe srca in ožilja, ledvic, jeter, centralnega živčnega sistema in oči (Ciotti in drugi, 2020).

Covid-19 je zelo kužna bolezen, prenaša pa se kapljično in prek stika. S Kitajske že poročajo, da je možen tudi vertikalni prenos okužbe, kjer je bil izid bolezni pri novorojenčkih do sedaj zelo dober. RNA-virus so zaznali tudi v krvi, slini, serumu, blatu in urinu. Okužena oseba lahko okuži od dva do tri zdrave osebe, vse pa je odvisno od upoštevanja preventivnih ukrepov. Inkubacijska doba traja od dva do 14 dni, v povprečju pa od štiri do šest dni (Tomažič, brez datuma).

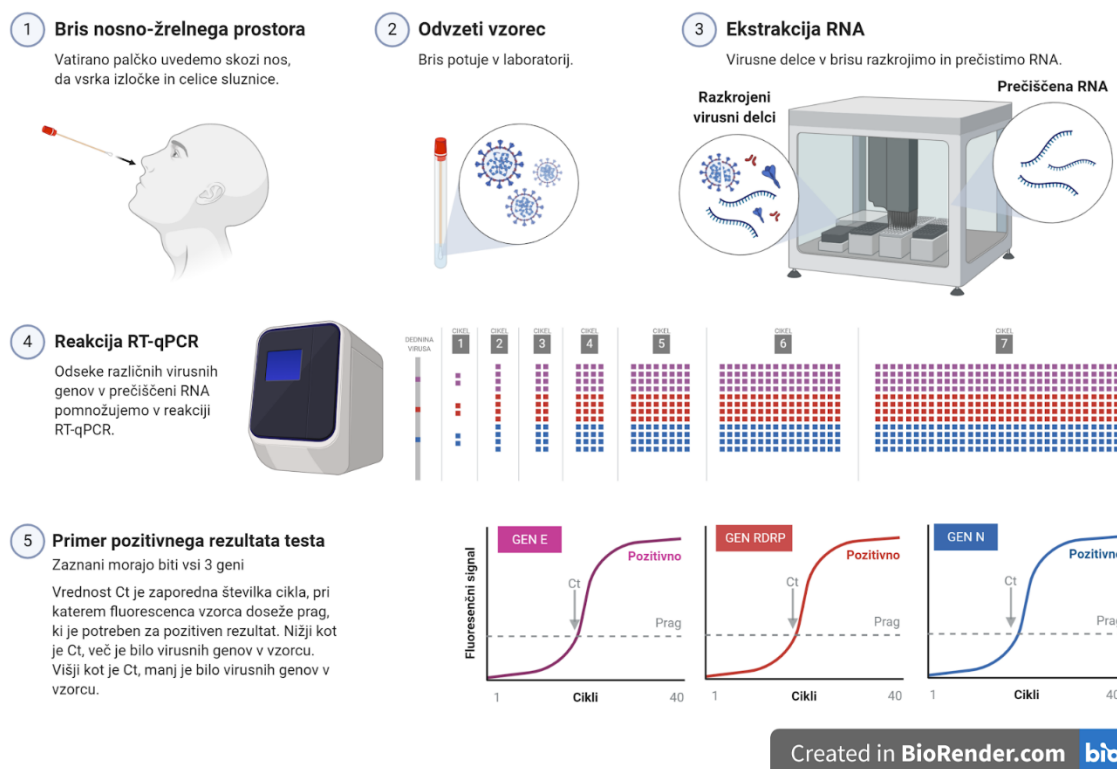
Za vsakdanje množično dokazovanje prisotnosti virusa SARS-CoV-2 v odvzetih brisih uporabljamo dve tehnologiji (Dolenc, 2020):

- »hitre **antigenske teste**, ki potrdijo prisotnost za virus značilne beljakovine iz ovojnice virusa in

- bolj zahtevne **PCR-teste**, ki potrdijo prisotnost za virus značilnega zaporedja molekule RNK iz dednega materiala virusa«. Slika 3 v petih stopnjah prikazuje diagnostični postopek testa PCR za SARS-CoV-2.

Slika 3: Postopek diagnostičnega testa PCR

Diagnostični test RT-qPCR za SARS-CoV-2

Vir: Sledilnik (2021).

Covid-19 nima nobenih specifičnih bolezenskih znakov in ga je težko razlikovati od ostalih virusnih okužb dihal, kot sta gripa in prehlad. Kot prikazuje tabela 5 bolezen večinoma poteka subakutno z različnimi simptomi. Deleži posameznih bolezenskih simptomov in znakov so prikazani v tabeli 5. Bolezen poteka blago do zmerno pri 80 % obolelih, pri 15 % je potek hud in pri 5 % kritičen. Bolezen se pri skoraj polovici kritično bolnih konča s smrtnim izidom. Simptomi in znaki pri blagem poteku bolezni izzvenijo v obdobju do dveh tednov, v obdobju od dveh do štirih tednov izzvenijo pri hudo bolnih, pri preživelih kritično bolnih v obdobju od treh do šestih tednov. V starosti nad 80 let je stopnja smrtnosti največja, saj gre za infekcijsko bolezen, katere potek in prognoza sta povezana s starostjo pacienta. Trenutne ocene smrtnosti so med 2 % in 3 %. Najpomembnejši dejavnik tveganja je starost. Starejše osebe so bolj dovzetne za okužbo, poleg tega pa pri njih bolezen poteka v hujši obliki (Tomažič, brez datuma, str. 1–2).

Tabela 5: Delež bolezenskih znakov in simptomov v največji do sedaj objavljeni klinični raziskavi

Klinični simptomi	Vse oblike bolezni	Kritična oblika	Blaga oblika
Vročina, %	88,7	91,9	88,1
Kašelj, %	67,8	70,5	67,3
Utrujenost, %	38,1	39,9	37,8
Produktivni kašelj, %	33,7	35,3	33,4
Zadihanost, %	18,7	37,6	15,1
Mialgije ali artralgie, %	14,9	17,3	14,5
Boleče grlo, %	13,9	13,3	14,0
Glavobol, %	13,6	15,0	13,4
Mrzlice, %	11,5	15,0	10,8
Slabost ali bruhanje, %	5,0	6,9	4,6
Zamašen nos, %	4,8	3,5	5,1
Driska, %	3,8	5,8	3,5

Vir: Tomažič (brez datuma).

3.2 Vpliv pandemije covida-19 na upad gibalne učinkovitosti

Zajec, Videmšek, Štihec, Pišot in Šimunič (2010, str. 17–19) menijo, da je zdravje zaradi sedečega načina življenja in splošnega pomankanja športne/gibalne dejavnosti močno ogroženo. Posledice bodo pripeljale do nenalezljivih kroničnih bolezni v prihodnosti.

Drev (2013) kot varovalni dejavnik zdravja opredeljuje zadostno telesno dejavnost, ki pozitivno vpliva na telesno in duševno zdravje. Različne epidemiološke raziskave ugotavljajo, da telesna dejavnost krepi mišice in kosti ter telo varuje pred večino kroničnih in nalezljivih bolezni, zmanjšuje stres in depresijo, krepi samozavest in nenazadnje vzdržuje psihofizične in funkcionalne sposobnosti telesa. Telesna dejavnost v kombinaciji z zdravo prehrano pa telo oziroma človeka varuje tudi pred prekomerno težo in debelostjo.

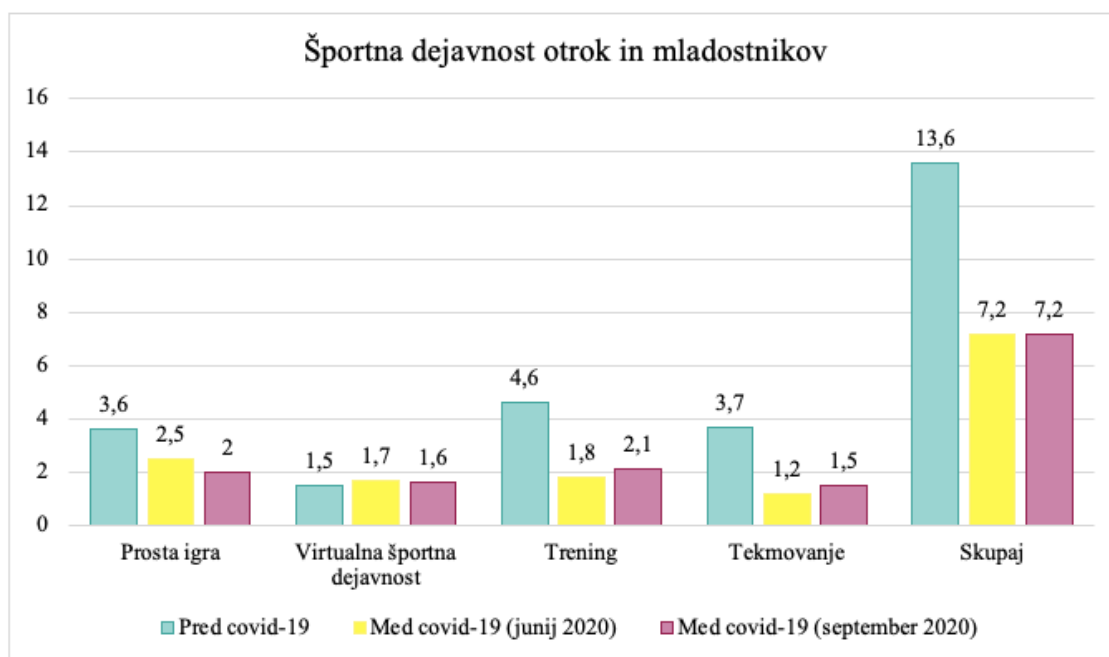
WHO telesno aktivnost opredeljuje kot katerokoli telesno gibanje, ki ga povzročajo skeletne mišice, ki porabljajo energijo. Pod aktivnosti spadajo vse športne aktivnosti (hoja, kolesarjenje itd.), kot tudi aktivno delo v službi ali doma. Globalno dostopna raziskava iz leta 2016 ugotavlja, da 28 % odraslih in kar 81 % adolescentov, starih med 11 in 17 let, ne izpolnjuje globalnega priporočila za telesno aktivnost WHO (WHO, 2020).

Wedig, Duelge in Elmer (2021) v mednarodni raziskavi poročajo o vzporedni epidemiji upada telesne aktivnosti, pri odraslih so zaznali kar 33 % upad telesne aktivnosti in 28 % porast v sedenju med časom spomladanskih omejitev gibanja. Telesna neaktivnost pa povečuje možnosti za bolezni srca in ožilja, debelost, raka, sladkorno bolezen, depresijo in prezgodnjo smrt. Zaradi posledic neaktivnosti poročajo o smrti treh milijonov ljudi in letnih 42 milijardah evrov stroškov.

Raziskovalci ameriškega inštituta Aspen v svoji študiji, v katero je bilo vključenih 13.000 otrok, o posledicah omejevalnih ukrepov zaradi korona krize poročajo o zelo zaskrbljujočih ugotovitvah. V študiji namreč poročajo o 59 % upadu časa, ki ga otroci namenijo za aktivno igro, in 54 % upadu časa, ki je namenjen športni vadbi. V obdobju tako imenovane koronakrize se je povečala za 7 % zgolj virtualna športna vadba. Kar 65 % odrasčajočih športnikov poroča o zaznavanju simptomov anksioznosti. Zaskrbljujoči so tudi podatki, da starši poročajo o 29 % upadu interesa njihovih otrok za športne dejavnosti. Trije od desetih otrok so namreč izgubili interes za športne dejavnosti, ki so se jih udeleževali pred pandemijo, kljub temu da so jih starši pripravljeni finančno in logistično podpirati (The Aspen Institute, 2020).

Slika 4 prikazuje športno dejavnost otrok in mladostnikov, starih med 6 in 18 let, v urah na teden, v treh obdobjih: pred pandemijo covid-19 in med pandemijo v mesecu juniju in septembru 2020. Prikazani rezultati kažejo, da so bili otroci in mladostniki pred pandemijo v povprečju aktivni skoraj 14 ur na teden, med pandemijo pa tako v mesecu juniju kot mesecu septembru leta 2020 zgolj dobrih 7 ur tedensko.

Slika 4: Ure športnih dejavnosti na teden otrok in mladostnikov, starih med 6 in 18 let

Prirejeno po The Aspen Institute (2020).

3.3 Vpliv pandemije covid-19 na upad gibalne učinkovitosti slovenskih osnovnošolcev

Ko so se učenci po prvem valu epidemije v Sloveniji, meseca maja, lahko vrnili v šolske klopi, jih je čakalo tudi vsakoletno izvajanje redne spremljave telesnega in gibalnega razvoja otrok s SLOfit športno-vzgojnim kartonom. 100 osnovnih šol je meritve uspelo izvesti v

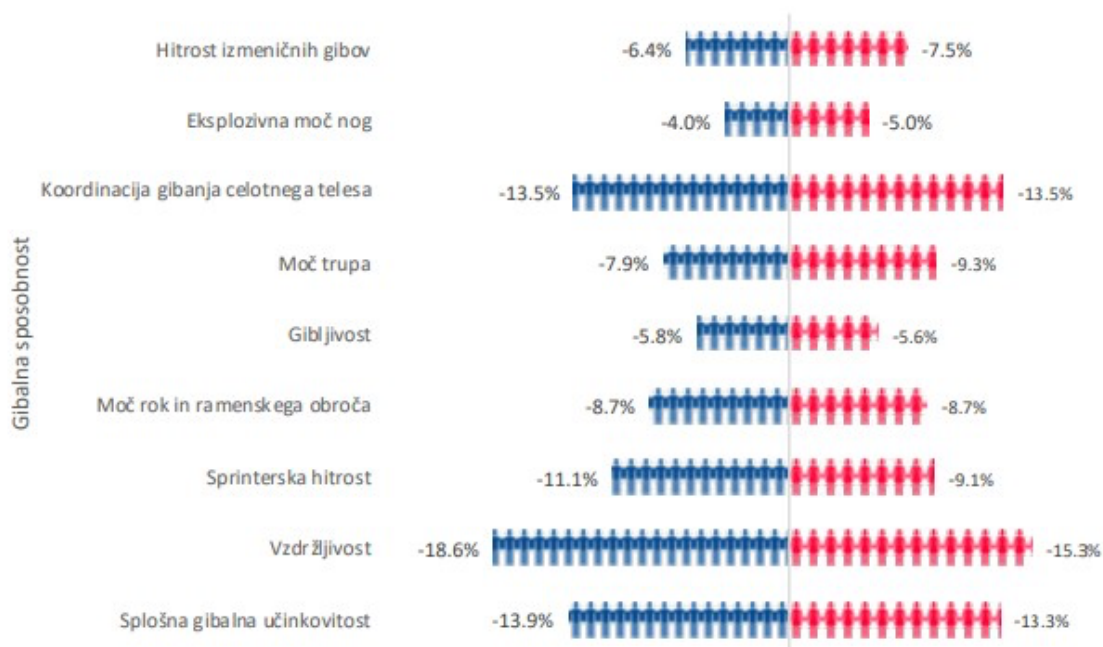
mesecu maju in juniju. Slovenija je, kot verjetno edina država na svetu, tako dobila vpogled v posledice omejevanja telesne aktivnosti med razglasitvijo epidemije pri otrocih. Podatke šolskih meritev že od leta 1982 obdelava Laboratorij za diagnostiko telesnega in gibalnega razvoja Fakultete za šport, Univerze v Ljubljani. V analizo so vključili podatke več kot 20.000 otrok od 1. do 9. razreda osnovne šole in s tem prikazali zanesljivo sliko o trendih sprememb med meritvami, izvedenimi meseca aprila 2019, in meritvami, izvedenimi po prvem valu epidemije v mesecu maju in juniju 2020 (Jurak, Kovač, Strel & Starc, 2020, str. 1–2).

Jurak, Kovač, Strel in Starc (2020) so prišli do ključnih ugotovitev, kakšne posledice so imeli začasni ukrepi med razglasitvijo epidemije covida-19 pri osnovnošolcih. Ugotovitve so predstavljene v poglavjih 3.3.1–3.3.5.

3.3.1 Največji upad gibalne učinkovitosti slovenskih otrok v zgodovini spremljave

Slika 5 prikazuje upad prav vseh gibalnih sposobnosti tako pri fantih kot pri dekletih. V dvomesečnem obdobju omejevanja gibanja je pri povprečnem slovenskem otroku upadla gibalna učinkovitost za več kot 13 %. Iz slike je razvidno, da je najbolj upadla splošna vzdržljivost, sledi pa ji koordinacija gibanja celega telesa. Najmanjši upad so zaznali pri eksplozivni moči nog (Jurak, Kovač, Strel & Starc, 2020, str. 2).

Slika 5: Velikost upada različnih gibalnih sposobnosti in splošne gibalne učinkovitosti

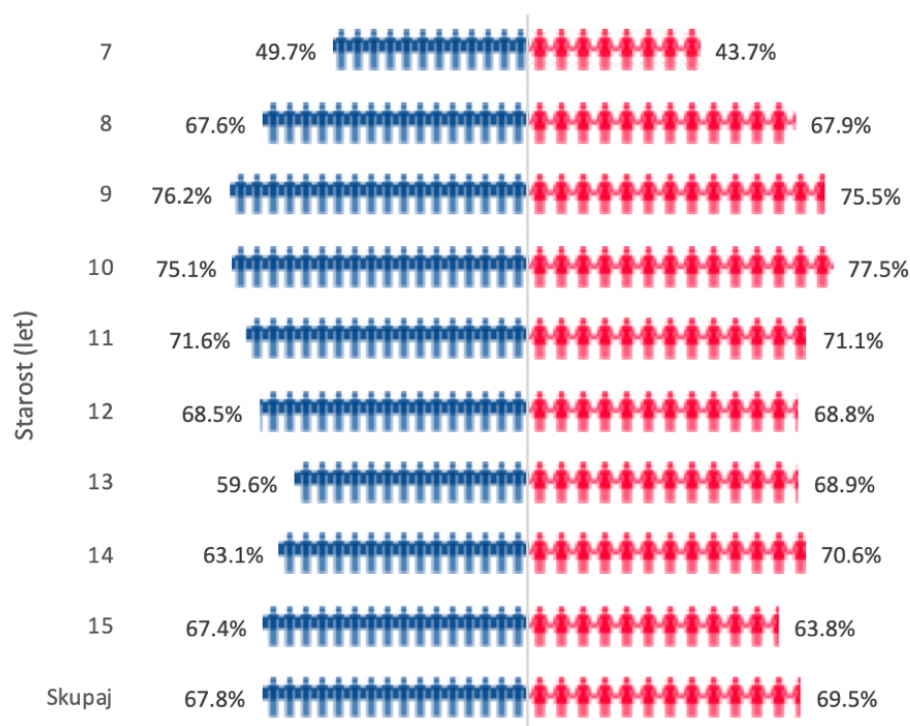
Vir: SLOfit 2020, Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani

Vir: Jurak, Kovač, Strel & Starc (2020).

Jurak, Kovač, Strel in Starc (2020, str. 3) ugotavljajo, da je bil v letu 2020, upad gibalne učinkovitosti največji v zgodovini spremljave. Fantje pa so nazadovali na najnižjo točko gibalne učinkovitosti v vseh letih spremljave.

Slika 6 prikazuje, da je pri skoraj 2/3 otrok prišlo do upada gibalne učinkovitosti. Najpogostejši upad so zaznali pri otrocih, starih med devet in enajst let, ki sicer spadajo med najbolj telesno aktivne otroke. Najmanjši upad, a še vseeno pri skoraj polovici vseh otrok, je bil zaznan pri sedemletnih otrocih (Jurak, Kovač, Strel & Starc, 2020, str. 3).

Slika 5: Odstotek otrok, pri katerih je prišlo do upada gibalne učinkovitosti

Vir: SLOfit 2020, Fakulteta za šport, Univerza v Ljubljani

Vir: Jurak, Kovač, Strel & Starc (2020).

3.3.2 Največje zmanjšanje deleža visoko gibalno učinkovitih otrok v slovenski populaciji v zgodovini spremljave

Visoko gibalno učinkoviti otroci so tisti, ki v splošni gibalni učinkovitosti sodijo med 90. in 100. centil vseh otrok v izmerjenih obdobjih. Visoko gibalno učinkoviti otroci so zmožni vrhunskih športnih dosežkov, med njimi pa najdemo vse slovenske športne šampione. Če je bilo leta 2019 pri dekletih v skupino vrhunsko zmogljivih otrok vključene kar 14,5 % celotne populacije, pa se je njihov delež v populaciji zaradi epidemije in omejevanja gibanja zmanjšal za več kot tretjino (Jurak, Kovač, Strel & Starc, 2020, str. 4).

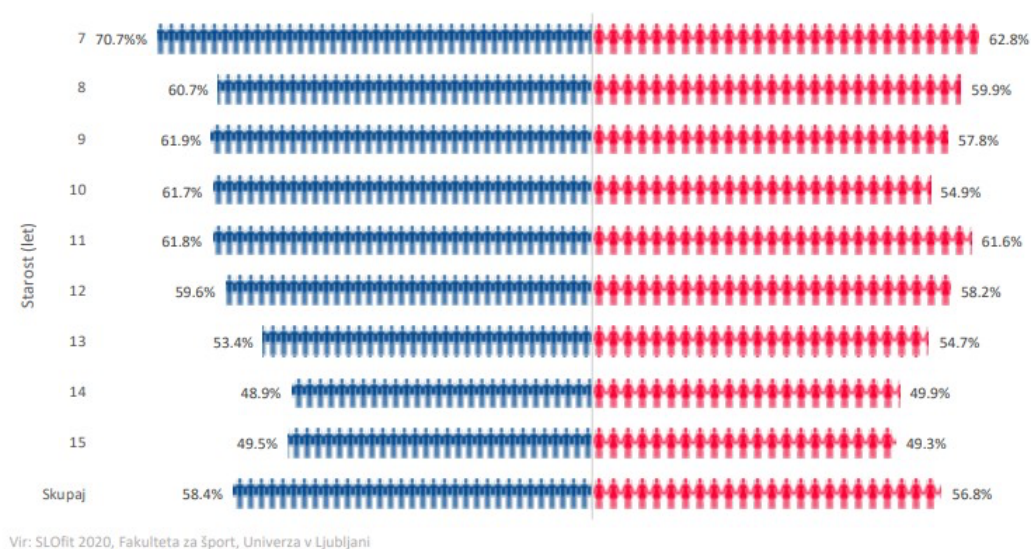
3.3.3 Največji upad gibalne učinkovitosti med predhodno najbolj gibalno učinkovitimi otroki

Med četrtno gibalno najbolj učinkovitih otrok je ta upadla pri več kot dveh tretjinah otrok. Do najmanjšega upada je prišlo pri četrtni otrok, ki so bili najmanj učinkoviti že v letu 2019. Omejevanje gibanja in zaprtje šol pri tej skupini sta pomenila zgolj nadaljevanje njihovega običajnega življenjskega sloga (Jurak, Kovač, Strel & Starc, 2020, str. 4–5).

3.3.4 Porast podkožnega maščevja pri več kot polovici osnovnošolske populacije

Slika 7 predstavlja odstotek otrok, pri katerih je prišlo do porasta podkožnega maščevja glede na njihovo starost in spol. Podatki prikazujejo, da je prišlo do povečanja podkožnega maščevja pri več kot polovici otrok. Najbolj je opazen porast pri najmlajših, medtem ko med spoloma ni bilo večjih razlik. Porast podkožnega maščevja se je v enoletnem obdobju povečal za 16 %, kar je najvišji porast v zgodovini spremljanja (Jurak, Kovač, Strel & Starc, 2020, str. 5).

Slika 6: Odstotek otrok, pri katerih je prišlo do porasta podkožnega maščevja

Vir: Jurak, Kovač, Strel & Starc (2020).

3.3.5 Največji porast deleža otrok z debelostjo v zgodovini spremljave

Jurak, Kovač, Strel in Starc (2020, str. 6) navajajo, da so učinki omejevanja gibanja v izredno kratkem času izničili ves vložen trud zelo uspešnega desetletja boja proti otroški debelosti. V času omejevanja gibanja se je delež otrok z debelostjo povečal za več kot 20 %, kar je več kot v celotnem obdobju najhujše krize naraščanja debelosti otrok med letoma 2003 in 2007.

»Glede na rezultate analize lahko govorimo o najhujši krizi telesnega in gibalnega razvoja otrok v Sloveniji vseh časov« (Jurak, Kovač, Strel & Starc, 2020, str. 6).

3.4 Vpliv covid-19 na tekmovanja v alpskem smučanju za svetovni pokal

S prihodom bolezni covid-19 je bila odpovedana prva tekma svetovnega pokala prav v domači Kranjski Gori z odpovedjo Pokala Vitranc, ki bi moral potekati 14. in 15. marca 2020. Domačim tekmam je sledila odpoved finalnih tekmovanj v italijanski Cortini d'Ampezzo, ki bi se morala odviti med 18. in 22. marcem 2020 (2019–20 FIS Alpine Ski World Cup, brez datuma a).

Prvič po smučarski sezoni 1973–1974 in šele drugič v celotni zgodovini svetovnega pokala v alpskem smučanju so bile v sezoni 2020–2021 izpuščene vse tekme v Severni Ameriki. Vse tekme svetovnega pokala so se tako odvijale na evropskih tleh. Zaradi povečanega števila okužb so bile v moški karavani prestavljena tekmovanja iz švicarskega Wengna, slalomska preizkušnja legendarnega Kitzbühla in hitri disciplini v norveškem Kvitfjellu. Zaradi posledic pandemije pa v koledar svetovnega pokala ni bila uvrščena alpska kombinacija (2020–21 FIS Alpine Ski World Cup, brez datuma b).

4 ORGANIZACIJA TEKMOVANJ V ALPSKEM SMUČANJU ZA SVETOVNI POKAL V SMUČARSKI SEZONI 2021/2022

FIS se zaveda pomembnosti in ohranjanja zdravja vseh vključenih v dogodke FIS. Pomembno je tako zdravje tekmovalcev, trenerjev, osebja, lokalnih organizatorjev, prostovoljcev in gledalcev. V nadaljevanju opisan protokol z ukrepi zagotavlja dodatno zaščito vseh udeležencev. Organiziran šport je lahko vzor za varno organizacijo prireditve. Vse FIS-prireditve so strukturirane v skladu z določenimi pravili in predpisi, ki so jih udeleženci dolžni spoštovati (FIS, 2021).

Minimalne zahteve FIS za svetovni pokal v smučarski sezoni 2021/2022 (FIS, 2021):

- dokazilo o negativnem PCR-testu, ki ni starejši od 72 ur pred prihodom oziroma akreditiranjem na prizorišču, ali dokazilo o pozitivnem PCR-testu med šestimi meseci in dvema tednoma pred prihodom (oseba brez simptomov);
- koncept testiranja na prizorišču. V primeru hitrega testiranja z antigenskimi testi je treba zagotoviti tudi možnost nadaljnjega PCR-testiranja;
- obvezno nošenje mask za vse udeležence na območju tekmovanja, kadar razdalja 2 metrov ni mogoča, in v vseh notranjih prostorih, prevozih, nastanitvah, razen če jedo, spijo ali tekmujejo;
- higienski preventivni ukrepi – ustrezno in redno prezračevanje notranjih prostorov, umivanje rok, razkuževanje rok in površin;
- dodelitev kontaktne osebe za covid-19.

4.1 Ocenjevanje tveganja in kontrolni seznam

FIS-dogodki, zlasti tekmovanja za svetovni pokal in svetovno prvenstvo, so odmevni mednarodni športni dogodki in se po definiciji WHO štejejo za »množična zbiranja«. Načrtovanje množičnih prireditev vključuje pripravo ocene tveganja za širjenje bolezni. Glede na izbruh covid-19 je WHO skupaj z Mednarodnim olimpijskim komitejem in drugimi strokovnjaki pripravila Excelov dokument za računanje določenega tveganja posamezne športne prireditve. Bistvenega pomena je, da se ocena tveganja opravi s pristojnim lokalnim javnim zdravstvenim organom, ki ima že od začetka prisotno osebje s strokovnim znanjem na področju množičnega zbiranja, ocene tveganja, epidemiologije in ukrepov za obvladovanje nalezljivih bolezni. Za dodatno podporo pa se lahko vključi tudi WHO, nacionalno panožno zvezo, FIS medicinsko podporno skupino in izvajalce zdravstvenih storitev (FIS, 2021).

FIS (2021) opozarja, da je treba posebno pozornost nameniti notranjim prostorom (prevozi, sejne sobe, nastanitve in prehrana), saj je možnost prenosa v zaprtih prostorih še toliko večja. Prezračevanje notranjih prostorov in vzdrževanje 2 m razdalje sta ključnega pomena. Dokler ne bo na voljo več informacij o prenosu SARS-CoV-2 med cepljenimi posamezniki, so strokovnjaki FIS zelo jasni, da so vsi preventivni ukrepi (sistematično testiranje pred prihodom, strategija testiranja med dogodkom, nošenje zaščitnih mask, vzdrževanje razdalje in vsi higieniški ukrepi) obvezni tako za cepljene kot necepljene posameznike.

Organizator tekmovanja mora imenovati usposobljenega covid-19/zdravstvenega koordinatorja, ki je po možnosti strokovnjak za nalezljive bolezni, katerega odgovornosti so naslednje (FIS, 2021):

- koordinator ima tesen in reden stik z javnimi zdravstvenimi organi,
- poznavanje aktualnih zdravstvenih direktiv v državi tekmovanja,
- svetovanje o preventivnih ukrepih,
- svetovanje o protokolu, skladnemu s FIS in nacionalnimi smernicami,
- svetovanje o protokolu v primeru suma na primer covid-19,
- odgovornost za načrt odzivanja na preprečevanje in ublažitev,
- kontaktna točka za udeležence dogodka za vprašanja, vezana na covid-19,
- dostop do FIS potnega lista, odgovornost za preverjanje rezultatov testiranja in/ali druge zdravstvene dokumentacije (potrdilo o predhodni okužbi) in oceno morebitnih zapletenih primerov,
- organizacija spletne informativne seje za vse udeležence tekmovanja z aktualnimi ukrepi in protokoli.

4.2 Načrt za preprečevanje covid-19 in njegova komunikacija

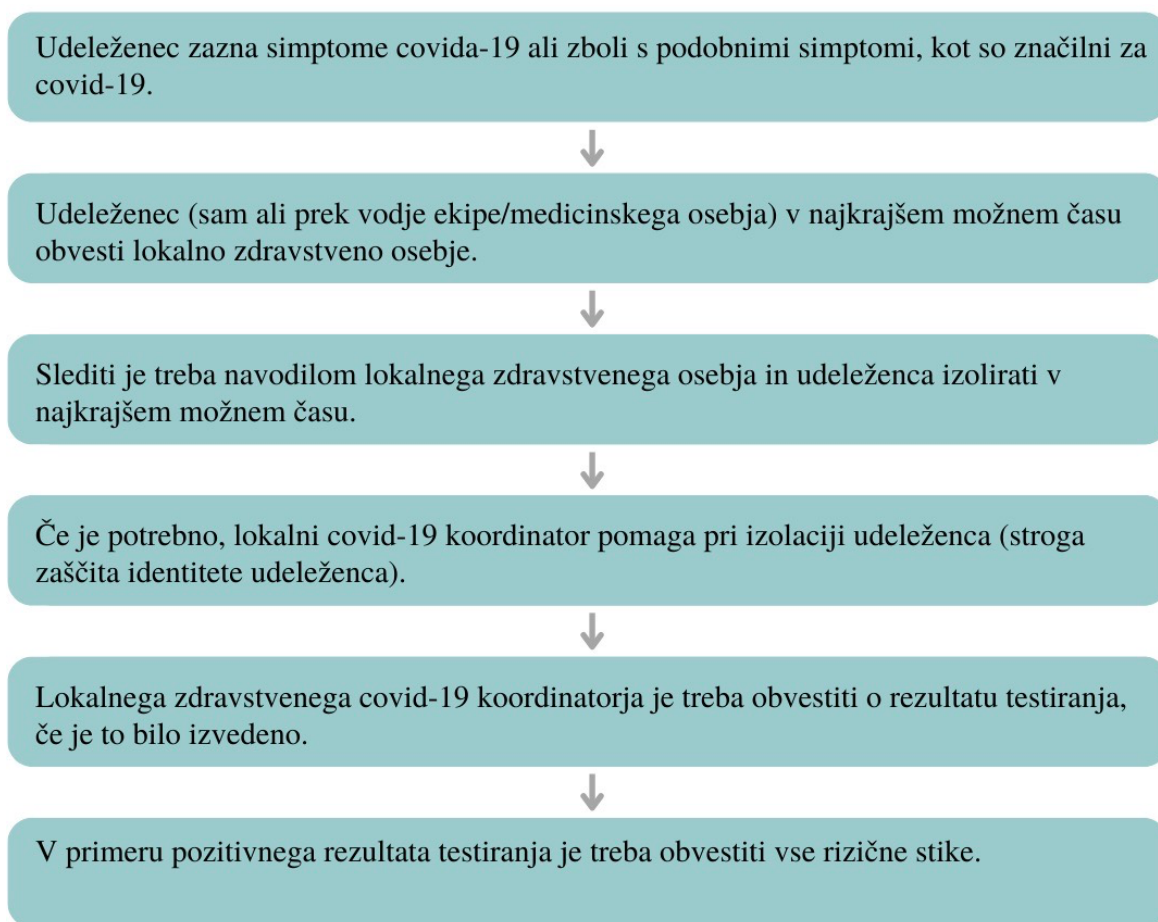
Naloga organizatorja je, da pripravi dokument, ki povzema vse ukrepe za preprečevanje covid-19, določene v skladu z lokalnimi predpisi in minimalnimi FIS covid-19 zahtevami.

Obvestilo o ukrepih je treba objaviti in poslati vsem akreditiranim udeležencem (tudi medijem, snemalnim ekipam, sponzorjem, časomerilcem itd.) Informacije morajo biti dostopne ob prodaji vstopnic in vseh drugih kanalih (FIS, 2021).

4.3 Protokol poročanja v primeru bolezni

Slika 7 predstavlja priporočen vrstni red poročanja v primeru bolezni, ta se lahko spreminja glede na nacionalne predpise in razpoložljivo zdravstveno oskrbo (FIS, 2021).

Slika 7: Vrstni red poročanja v primeru bolezni

Prirejeno po FIS (2021).

V primeru pozitivnega rezultata testiranja na covid-19 je treba obvestiti organizatorje, vse tvegane stike pa napotiti na covid-19 PCR-testiranje in jim zagotoviti prostor za samoizolacijo. Z ekipami je treba vzpostaviti stik, obvladati situacijo in se ne prepustiti paniki (FIS, 2021).

4.4 Zdravstveni vprašalnik, protokol testiranja in FIS potni list

Vsak posameznik, ki odda prošnjo za akreditacijo za svetovni pokal in druge ravni tekmovanj pod okriljem FIS, mora imeti FIS covid-19 potni list. Posameznik ima na voljo elektronsko prijavo za registracijo in vnose v FIS-aplikacijo. FIS-aplikacija ima štiri funkcije (FIS, 2021):

- beleženje datuma in rezultata covid-19 testiranja,
- beleženje prejšnjih okužb,
- zdravstveni vprašalnik,
- status cepljenega (cepljenost ne nadomešča testiranja, razen v primeru, če je to posebej navedeno v novejši različici protokola za oceno tveganja in testiranja FIS).

Disciplina in odgovornost vsakega posameznika sta ključna, da se zagotovi varno izpeljavo tekmovanj svetovnega pokala. Naloga vsakega je, da se obnaša odgovorno in spoštuje vse protokole obnašanja. V primeru, da posameznik krši FIS covid-19 protokol (obisk bara ali podobno) in ne upošteva pravil testiranja, se mu odvzame najmanj akreditacija (FIS, 2021).

4.5 Področje tekmovanja

Pregled območja tekmovanja in postavitve tega tako, da se zmanjša možnost srečevanja večjega števila ljudi. Posebna pozornost se nameni prostorom, kjer je težje zagotoviti večjo razdaljo, kot sta startni in ciljni prostor. Strogo je treba omejiti in nadzirati število ljudi na posameznih območjih. V skladu s predpisi in navodili zdravstvenih organov je treba zagotoviti dostop do umivanja rok (milo in papirnate brisače), gelov za roke na osnovi alkohola in higienskih prostorov na čim več lokacijah znotraj tekmovalnega območja. Na območju tekmovanja naj se nahaja čim več informativnih plakatov, ki naj spodbujajo higieno kašlja, umivanje rok, uporabo zaščitnih mask in razkuževanje rok (FIS, 2021).

4.6 Prihodi, odhodi in ostali prevozi

FIS (2021) priporoča, da vsi prisotni na tekmovanju med prevozi vedno nosijo zaščitno masko. Število mest naj bo med vsemi prevozi omejeno glede na varno razdaljo (avtobus, avto, vlak, sedežnice itd.), načrt prevozov pa naj med seboj ločuje ekipe in skupine. Med daljšimi prevozi je treba vsako uro zagotoviti minimalno 10 minut, da se vozilo prezrači. Če obstaja možnost, naj si ekipe zagotovijo lasten prevoz.

4.7 Nastanitve

FIS (2021) priporoča, da zdravstveni koordinator komunicira z vsemi nastanitvami glede njihove lastne politike. Priporočljiva je proaktivna komunikacija s posameznimi ekipami o nastanitvenih možnostih. Tako poskrbimo, da ob prihodu ni nepričakovanih presenečenj.

Hotelske nastanitve naj bi že same skrbele za vse preventivne zdravstvene ukrepe. Odvisno od hotelskih zmogljivosti lahko dodatne možnosti vključujejo tudi ločevanje ekip med seboj, od hotelskih gostov in drugih gostov hotela. Možnosti lahko vključujejo tudi:

- posamezne ekipe, skupaj nameščene v istem nadstropju. Dostop do hotelskih kapacitet po stopnicah in s tem izogibanje dvigal. Če obstaja možnost ločiti ekipe od ostalih obiskovalcev v hotelu;
- dvoposteljne sobe naj imajo med posteljama dovolj varnostne razdalje;
- če je možno, ekipam omogočiti ločen dostop do hotela;
- dodatni načrti čiščenja in razkuževanja pred prihodom in med bivanjem;
- možnost razkuževanja rok na večjih udarnih točkah v nastanitvi in posameznih sobah;
- čiščenje sob se izvaja samo v času, ko člani ekipe niso v prostorih;
- zagotoviti je treba sobe za izolacijo;
- določitev pravil za uporabo skupnih prostorov, kot so telovadnice in sejne sobe, z upoštevanjem prezračevanja.

4.8 Prehrana

FIS (2021) glede prehrane priporoča prehranjevanje v ločenih jedilnicah od preostalih gostov hotela. Pred prihodom ekipe naj osebje zagotovi, da je v jedilnici predpripravljeno vse, kar je mogoče. Zadostna količina vode in preostale pijače naj bodo zagotovljene na vsaki posamezni mizi, da si jo lahko člani ekipe postrežejo sami. Čiščenje mize naj poteka po tem, ko vsi člani ekipe zapustijo mizo.

4.9 Maske

Zaščitno obrazno masko je treba nositi vedno, kadar je možen tesen stik z drugimi osebami. Zaščitno masko morajo nositi tako cepljeni kot necepljeni posamezniki. Za vse notranje prostore je obvezna vsaj kirurška maska. Od vseh udeležencev pa se pričakuje, da še naprej upoštevajo vsa higienska priporočila. Uporaba zaščitnih mask se je izkazala za najboljšo prakso zlasti v zaprtih prostorih ali med prevozom (vozila, sedežnice itd.), kjer potrebna varnostna razdalja ni mogoča in obstaja nevarnost stika z ljudmi zunaj mehurčka. Upoštevati je treba tudi vsa pravila in priporočila, ki veljajo v državi organizatorja tekmovanja. Priporočila WHO jasno pozivajo ljudi s kakršnimikoli covidnimi simptomi, da si takoj nadenejo masko, se izolirajo in pokličejo zdravniško pomoč, tudi v primeru, ko gre za blage simptome. Simptomi lahko vključujejo: povišano telesno temperaturo, kašelj, utrujenost, izgubo apetita, izgubo vonja in/ali okusa, težko dihanje in bolečine v mišicah. Poročajo tudi o drugih nespecifičnih simptomih, kot so vneto grlo, zamašen nos, kihanje, driska, glavobol, slabost in bruhanje. Udeleženci si morajo zagotoviti dovolj obraznih mask in jih menjati takoj, ko te postanejo vlažne (FIS, 2021).

4.10 Nasveti za fizično razdaljo

Pomembno je, da vsak udeleženec vzdržuje varno razdaljo z vsemi, ki niso v njegovem mehurčku, pri čemer si mora prizadevati za zmanjšanje vseh stikov v obdobju 14 dni pred potovanjem oziroma med tekmovalno sezono med premikom z enega tekmovalnega prizorišča na drugega. Pomembno je, da se vsi udeleženci izogibajo vsem nepotrebnim stikom, kot so objemanje in rokovanje. Priporočljivo se je izogibati vsem zaprtim prostorom in gneči, če je to mogoče (FIS, 2021).

4.11 Obveznosti organizatorja tekmovanja

Organizator tekmovanja se mora zavedati pomembnosti ohranjanja zdravja tekmovalcev, trenerjev, organizatorjev, prostovoljcev in vseh, ki so prisotni na tekmovanju. FIS tako določa obveznosti organizatorja tekmovanja, ki so vzpostavitev ocene tveganja skupaj z lokalnim zdravstvenim organom. Organizator mora imenovati zdravstvenega koordinatorskega in se vključevati ter tesno sodelovati z organi javnega zdravstva. Vzpostaviti mora načrt za preprečevanje covid-19 in določiti testiranje za vsako skupino udeležencev z nacionalnimi zahtevami in minimalnimi FIS covid-19 zahtevami. Organizator mora vzpodbujati samodisciplino in jasno komunicirati z vsemi udeleženci tekmovanja (higiena, protokol testiranja, nacionalne zahteve itd.). Naloga organizatorja je označevanje na akreditiranih območjih (opomnik o higieni itd.), formiranje varnih »mehurčkov«, zbiranje in pregled zdravstvenih vprašalnikov (FIS potni list) in zbiranje ter pregled rezultatov covid-19 testiranja ali druge zdravstvene dokumentacije pred izdajo akreditacije. Organizator mora objaviti higienska priporočila, vzpostaviti komunikacijo za razpravo, vprašanja in pritožbe ter organizirati sestanek projektne skupine v primeru pozitivnega covid-19 testa na prizorišču (FIS, 2021).

4.12 Obveznosti udeleženca

Udeleženec potrebuje negativen PCR-rezultat covid-19 testiranja, ki ne sme biti starejši od 72 ur pred prihodom oziroma akreditiranjem, ali pa mora imeti dokazilo o pozitivnem PCR-rezultatu covid-19 testiranja med šestimi meseci in dvema tednoma pred dogodkom in je brez simptomov. Udeleženec mora izpolniti zdravstveni vprašalnik in ustrezno predložiti oziroma posodobiti »potni list FIS«. Udeleženec mora razumeti in upoštevati protokol covid-19 testiranja na prizorišču ter upoštevati vse smernice in predpise ter ostati v conah »mehurčkov«, kot jih je oblikoval lokalni covid-19 koordinator. V primeru pozitivnega rezultata testa covid-19 mora udeleženec sodelovati z lokalnim covid-19 koordinatorjem in lokalnimi zdravstvenimi organi pri sledenju stikov, da zmanjša tveganje za druge primere (FIS, 2021).

5 VPLIV PANDEMIJE NA PRIHODKE IN ODHODKE TEKMOVANJ V ALPSKEM SMUČANJU

Pandemija covida-19 je sprva preprečila celotno organizacijo tekmovanj v alpskem smučanju. Ko so razmere dopuščale, pa so organizatorji z določenimi omejitvami in prilagoditvami ponovno lahko organizirali tekmovanja. Prav te omejitve in prilagoditve so imele tako pozitivne kakor tudi negativne vplive na prihodke in odhodke organizacije tekmovanja, odvisno od ranga in velikosti organiziranega tekmovanja.

Organizacija vseh protokolov in izvajanje testov na covid-19 sta zagotovo povečala odhodke tekmovanj, vendar so se na podlagi tega povečali tudi prihodki, saj je FIS, vsaj za organizatorje svetovnega pokala, namenila finančno pomoč iz naslova covida-19. Ob organizaciji tekmovanja brez gledalcev so se prav tako zmanjšali prihodki zaradi neprodanih kart, vendar so se hkrati zmanjšali odhodki, saj organizator ni potreboval tribun za gledalce in ostalih storitev, namenjenih obiskovalcem prireditve.

V nadaljevanju so natančneje predstavljeni vplivi pandemije na prihodke in odhodke tekmovanja za svetovni pokal v alpskem smučanju, kakor tudi vplivi pandemije na prihodke in odhodke otroškega tekmovanja v alpskem smučanju.

5.1 Vpliv pandemije na prihodke in odhodke tekmovanja za svetovni pokal – primer Pokala Vitranc

Kranjska Gora vsako leto gosti tekmovanje v moškem alpskem smučanju za svetovni pokal, ki se imenuje Pokal Vitranc in spada med klasične in tradicionalne slovenske prireditve. Tekmovanje za Pokal Vitranc je bilo prvič izvedeno leta 1961 in poteka v dveh dneh. V soboto je na sporedu slalom, v nedeljo pa še veleslalom. Tekmovanje je bilo tik pred izvedbo leta 2020 odpovedano, v letu 2022 pa sta bila zaradi pandemije covida-19 in posledičnega prilagajanja tekmovalnega koledarja izvedena dva veleslaloma (Pokal Vitranc, 2022).

Pokalu Vitranc pripisujemo tudi veliko pomembnost pri razvoju smučanja v Sloveniji. Pokal Vitranc namreč prispeva znatna finančna sredstva za delo panoge za alpsko smučanje pri SZS in lokalnega smučarskega kluba. Ob enem pa zagotavlja urejene smučarske proge za treninge in organizacijo tekmovanj v Kranjski Gori (Medven, 2018).

Pandemija je tako kot na organizacijski vidik prirejanja tekmovanja posegla tudi v finančni del izvedbe tekmovanja. Tabela 6 prikazuje prihodke tekmovanja za Pokal Vitranc v letih 2019, 2020 in 2022. V letu 2019 je bilo skupnih prihodkov 1.584.982,40 €, v letu 2020 24.699,00 € in v letu 2022 1.286.366,50 €. Leto 2019 predstavlja prihodke pred pandemijo, ki so podobni letu pred njem. Odpoved tekmovanja tik pred izvedbo pa je močno vplivala na prihodke tekmovanja v letu 2020.

Tabela 6: Prihodki tekmovanja Pokal Vitranc v letih 2019, 2020 in 2022

Prihodki tekmovanja (v €)		2019	2020	2022
1.	Marketing	732.000,00	21.130,00	398.828,00
2.	TV pravice	672.000,00		672.000,00
3.	Najemi	8.382,40		1.037,00
4.	Prodaja kart	115.600,00		36.211,50
5.	Data & Timing pravice (ocena)	45.000,00		33.850,00
6.	Tuji – Infront			95.000,00
7.	FIS covid-19 pomoč			49.440,00
8.	Ostali prihodki	12.000,00	3.569,00	
Skupni prihodki		1.584.982,40	24.699,00	1.286.366,50

Prerejeno po Medven (2019), Medven (2020) in Benedik (2022).

Tekmovanje za 58. Pokal Vitranc in finale evropskega pokala 2019, ki ga je v smučarski sezoni 2018/2019 gostila Kranjska Gora, je bilo pripravljeno in uspešno izvedeno na visoki ravni. Skupaj s spremljevalnimi dogodki na tekmovalnem prizorišču in v Kranjski Gori je ustvaril zelo odmeven in dobro obiskan vikend dogodek, ki ga tržijo pod imenom »Vrhunec zime – Peak of the winter« v Sloveniji in tujini (Medven, 2019).

Leta 2020 je bilo kot prvo tekmovanje v moškem svetovnem pokalu odpovedano prav tekmovanje za 59. Pokal Vitranc. Z 9. marcem 2020, ko je Vlada RS z odloki prepovedala zbiranje na javnih prireditvah v javnih prostorih zaprtega tipa, kjer se zbere več kot 100 oseb, so se začeli dogodki, ki so vodili v odpoved tekmovanja. Odlok je že pomenil odpoved vseh obstranskih programov tekmovanja, ki se izvajajo v zaprtih prostorih, medijski center in »Team Hospitality« pa so morali omejiti na 100 ljudi ob upoštevanju vseh ostalih varnostnih priporočil NIJZ. Že naslednji dan je sledil odlok vlade, ki je prepovedoval zbiranje več kot 500 ljudi in je pomenil tekmovanje brez gledalcev. Na podlagi vseh informacij je bil 12. marca 2020 sklican OK Pokal Vitranc v ožji sestavi, ki je po temeljiti razpravi sprejel odgovorno odločitev in odpovedal tekmovanje. To se pozna z 0 € prihodkov s strani Infront oglaševanja, Infront medijskih pravic in prodajo kart (Medven, 2020).

Finančno izredno zahtevno je bilo tekmovanje za 61. Pokal Vitranc 2022, saj je odpoved marketinške ponudbe s strani agencije Infront postavilo OK Pokal Vitranc v izredno zahteven položaj. OK Pokal Vitranc je namreč s strani agencije Infront pričakoval okoli 600.000,00 € prihodkov, katerih izpad je bilo težko nadomestiti. Že na novembrski seji je OK Pokal Vitranc sprejel odločitev, da na podlagi takratne epidemiološke situacije tekmovanje načrtujejo brez prisotnosti gledalcev. Ko je vlada RS tri tedne pred tekmovanjem odločila, da sprostí skoraj vse covid-19 ukrepe, se je OK Pokal Vitranc odločil, da gledalcem omogoči ogled tekmovanja s stojišč. S tem je bilo prodanih kart za 36.211,50 €. FIS je tekmovanju za 61. Pokal Vitranc namenil 49.440,00 € covid-19 pomoči (Medven, 2022).

Tabela 7 prikazuje odhodke tekmovanja Pokal Vitranc v letih 2019, 2020 in 2022. V letu 2019 so skupni odhodki znašali 1.554.814,24 €. V letu 2020, kljub odpovedanemu tekmovanju, 744.655,00 € in v letu 2022 1.351.902,17 €.

Tabela 7: Odhodki tekmovanja Pokal Vitranc v letih 2019, 2020 in 2022

Odhodki tekmovanja (v €)		2019	2020	2022
1.	OK skupni stroški	401.107,77	365.301,00	342.137,51
2.	Tekmovalci	349.652,66	93.067,00	347.601,40
3.	SZS	210.159,38	17.605,00	168.000,00
4.	Tekmovalni odbor	140.043,49	88.982,00	150.842,95
5.	Tehnična komisija	69.029,32	32.518,00	56.654,06
6.	Marketing in oglaševanje	67.804,32	57.228,00	110.566,23
7.	Program in ceremonije	67.217,97	23.243,00	8.573,11
8.	Komisija za varnost	43.308,17	13.231,00	30.666,58
9.	Komisija za promet	38.747,22	8.446,00	24.305,50
10.	Medijsko središče	39.737,31	21.045,00	32.774,88
11.	Komisija za zdravstvo	18.761,23	6.086,00	19.136,00
12.	Produkcija TV-signala	11.707,43	4.485,00	16.957,33
13.	Akreditacije	11.058,71	4.342,00	12.359,00
14.	Tehnična pisarna	4.552,63	1.203,00	2.189,43
15.	Protokol	670,75	368,00	217,41
16.	Odnosi z javnostmi	6.637,89	7.470,00	8.789,81
17.	Sprejemni center	809,99	35,00	140,43
18.	Finale evropskega pokala	73.808,00		
19.	Covid-19			19.990,54
Skupni odhodki		1.554.814,24	744.655,00	1.351.902,17

Prirejeno po Medven (2019), Medven (2020) in Benedik (2022).

V letu 2019 so odhodki tekmovanja za 58. Pokal Vitranc in finale evropskega pokala skupaj znašali 1.554.814,24 €. Od tega 73.808,00 € predstavljajo odhodki organizacije finala evropskega pokala in 1.481.006,24 € odhodki 58. Pokala Vitranc. Kljub vrhunski pripravi in izvedbi tekmovanja ter odlični udeležbi mladih perspektivnih tekmovalcev se je pokazalo, da tekmovanje v rangu evropskega pokala (drugi nivo FIS tekmovanj) za širšo javnost, sponzorje in medije ni zanimivo. Evropski pokal po izkušnjah predstavlja zgolj strošek. Ne smemo pa pozabiti, da mladi tekmovalci na tako visoko profesionalnih tekmovanjih za evropski pokal nabirajo še kako potrebne izkušnje pred vstopom na tekmovanja najvišjega ranga (Medven, 2019).

Odhodki v letu 2020 kljub odpovedi 59. Pokala Vitranc znašajo 744.655,00 €. Tekmi v veleslalomu in slalomu bi se morali odviti 14. in 15. marca 2020, tekmovanje pa je bilo dokončno odpovedano 12. marca 2020, ko je večina stroškov, povezanih s tekmovanjem, že bilo ustvarjenih (Medven, 2020).

Skupni odhodki tekmovanja za 61. Pokal Vitranc 2022 so znašali 1.351.902,17 €. OK Pokal Vitranc se je v letu 2021 znašel v zahtevni finančni situaciji, saj je vodstvo SZS odločilo, da ne podaljša pogodbe o prodaji medijskih pravic z Infrontom za obdobje 2026/2027–2031/2032. Posledično je agencija Infront umaknila ponudbo za nakup marketinških in oglaševalskih pravic za obdobje 2021/2022–2026/2027. Zmanjšano je bilo število oseb, ki so sodelovale pri organizaciji tekmovanja, na najmanjšo možno število, ki je še omogočalo

kakovostno izvedbo tekmovanja. 20 % nagrad za tekmovalce je bilo kot »FIS Covid-19 pomoč« prek SZS s strani FIS povrnjenih (Medven, 2022).

Tabela 8 prikazuje poslovni izid Pokala Vitranc v letih 2019, 2020, 2021 in 2022, kot ga navajata Medven (2019, 2020 in 2021) in Benedik (2022). Za leto 2021 niso dostopni podrobnejši podatki, kot smo jih lahko videli v tabelah 6 in 7. Poslovni izid je bil v letu 2019 30.168,16 €, leta 2020 –719.956,00 €, leta 2021 43.190,64 € in leta 2022 –65.535,67 €. Leto 2019 prikazuje obdobje pred pandemijo, kjer poslovni izid znaša 30.168,16 €, na nižji izid je vplivala organizacija finala za evropski pokal, ki je znašala 73.808,00 €. Poslovni izid leta 2020 je močno prizadel izbruh covida-19 in je zato znašal –719.956,00 €. Tekmovanje je bilo odpovedano zgolj tri dni pred izvedbo, ko je bila ustvarjena že glavnina vseh odhodkov. Na strani prihodkov pa so prodaja kart, Infront oglaševanje in medijske pravice zabeležile 0 € prihodkov.

Tabela 8: Poslovni izid Pokala Vitranc v letih 2019, 2020, 2021 in 2022

Izid (V €)	2019	2020	2021	2022
Prihodki	1.584.982,40	24.699,00	1.500.075,35	1.286.366,50
Odhodki	1.554.814,24	744.655,00	1.456.884,71	1.351.902,17
Poslovni izid	30.168,16	–719.956,00	43.190,64	–65.535,67

Prerejeno po Medven (2019), Medven (2020), Medven (2021) in Benedik (2022).

Izvedba tekmovanja brez prisotnosti gledalcev v letu 2021 je botrovala zmanjšanju stroškov za potrebno začasno infrastrukturo in spremljevalne aktivnosti, vezane na gledalce in ostale goste. Dodatni stroški v tem letu so nastali zaradi spoštovanja ukrepov vlade RS in NIJZ ter sledenja pravilniku FIS za preprečevanje širjenja pandemije. Na izvedbo tekmovanja leta 2021 je vplival tudi izpad prihodkov nekaterih sponzorskih pogodb, ki so bile vezane na obisk gledalcev in gostov. Upad zanimanja sponzorjev, predvsem v slovenskem gospodarstvu, za sodelovanje na Pokalu Vitranc pa je prihodke tekmovanja zmanjšal za približno 50 % v primerjavi z letom 2019 (S. Medven, elektronska pošta, 23. maj 2022).

V letu 2022, ko so bili organizatorji pripravljeni na izvedbo tekmovanja brez prisotnosti gledalcev, pa je povečanje stroškov prinesla odločitev Vlade RS o sprostitev nekaterih ukrepov, saj je bilo tekmovanje izvedeno s prisotnostjo gledalcev na stojiščih. V nasprotju z letom 2021 so se leta 2022 stroški zaradi začasne infrastrukture in spremljevalnih aktivnosti, vezanih na gledalce in ostale goste, povečali, vseeno pa so bili prihodki iz naslova prodaje vstopnic omejeni. Upad zanimanja sponzorjev iz slovenskega gospodarstva in s tem manjši prihodki pa so bili zaznani tudi v letu 2022 (S. Medven, elektronska pošta, 23. maj 2022).

Na podlagi analize ter pregleda prihodkov in odhodkov organizacije tekme za svetovni pokal v alpskem smučanju za Pokal Vitranc v letih 2019, 2020 in 2022 ugotavljam, da je pandemija covida-19 negativno vplivala na prihodke tekmovanja. V letu 2022, ko je bilo tekmovanje izvedeno s posebnimi protokoli, so prihodki nižji predvsem zaradi upada zanimanja

sponzorjev ter manjšega števila najemov in prodanih kart. Enako kot na strani prihodkov so bili tudi odhodki manjši, ko je bila tekma za Pokal Vitranc organizirana v času pandemije. Na nižje odhodke vplivajo predvsem skop spremljevalni program, ciljna arena brezčasne infrastrukture ter neorganizacija evropskega pokala. Organizator je v letu 2022 moral za izvajanje covid-19 ukrepov in protokolov nameniti kar 19.990,54 €, s strani FIS pa je v istem letu prejel 49.440,00 € covid-19 pomoči. Ugotavljam, da pandemija covida-19 negativno vpliva na finančni rezultat organizacije tekme za svetovni pokal v alpskem smučanju, saj je OK Vitranc v letu 2022 zabeležil negativen poslovni izid, medtem ko so za primerjavo v letu 2019, organizatorji kljub organizaciji evropskega pokala, ki prinaša finančno breme, beležili pozitiven poslovni izid.

5.2 Vpliv pandemije na prihodke in odhodke tekmovanja mlajših selekcij – primer Pokala Roka Petroviča

Pokal Roka Petroviča je najodmevnejše tekmovanje, ki ga Smučarsko društvo Novinar organizira že od leta 1995, in velja za priznано mednarodno tekmovanje v veleslalomu za cicibane in cicibanke. Je eno redkih tekmovanj v Evropi za najmlajše alpske smučarje, ki se ga poleg slovenskih smučarjev udeležujejo tudi tuji tekmovalci. Smučarsko društvo Novinar se z organizacijo tekmovanja tako vsako leto v spomin pokloni Roku Petroviču, ki je v društvu začel tekrovati in zmagovati že kot član cicibanov. Kot posledica odličnega strokovnega dela in velike prizadevnosti je kasneje zrased v vrhunskega tekmovalca alpskega smučanja in osvojil vrsto zmag v svetovnem pokalu. Leta 1986 pa se je ob koncu sezone veselil tudi malega kristalnega globusa za skupno zmago v slalomske seštevku svetovnega pokala (Smučarsko društvo Novinar, brez datuma).

Tabela 9 prikazuje prihodke Pokala Roka Petroviča. Prihodki tekmovanja so sestavljeni iz sponzorskih sredstev in startnin tekmovalcev. Višina prihodkov je v večji meri odvisna od uspešnega nabiranja sponzorskih sredstev in števila prijavljenih tekmovalcev, ki plačajo startnino. Startnine so oproščeni tekmovalci Smučarskega društva Novinar. Skupni prihodki so leta 2018 znašali 10.360,00 €, leta 2019 9.300,00 €, leta 2020 8.800,00 € in leta 2022 6.900,00 €. Tekmovanje v letu 2021 zaradi covid-19 razmer ni bilo izvedeno (L. Sekula, osebna komunikacija, 6. junij 2022).

Največja razlika v sponzorskih sredstvih je prikazana v letu 2022, česar pa v Smučarskem društvu Novinar ne pripisujejo posledicam pandemije. Sponzorska sredstva enega od rednih sponzorjev v preteklih letih so prerazporedili še na druge programe v društvu. Če bi vsa sredstva določenega sponzorja namenili Pokalu Roka Petroviča, bi bila sponzorska sredstva podobna preteklim letom. Z naslova startnin pa izstopa leto 2022, ko se je tekmovanja udeležilo večje število tekmovalcev kot v preteklih letih in s tem skoraj podvojilo prihodke iz naslova startnin (L. Sekula, osebna komunikacija, 6. junij 2022).

Tabela 9: Prihodki Pokala Roka Petroviča v letih 2018, 2019, 2020 in 2022

Prihodki (v €)	2018	2019	2020	2022
Sponzorska sredstva	8.200,00	7.050,00	6.625,00	2.850,00
Startnina	2.160,00	2.250,00	2.175,00	4.050,00
Skupni prihodki	10.360,00	9.300,00	8.800,00	6.900,00

Vir: L. Sekula, elektronska pošta, 6. junij 2022.

Tabela 10 prikazuje odhodke tekmovanja za Pokal Roka Petroviča za leta 2018, 2019, 2020 in 2022. Na stran odhodkov spadajo nagrade, stroški časomerilcev, Gorska reševalna služba (v nadaljevanju GRS) in zdravniška služba, tehnični delegat, smučarske vozovnice organizatorjev, spanje, hrana in ostali stroški organizacije ter prehrana tekmovalcev.

Tabela 10: Odhodki Pokala Roka Petroviča v letih 2018, 2019, 2020 in 2022

Odhodki (v €)	2018	2019	2020	2022
Nagrade	700,00	1.270,00	1.030,00	950,00
Časomerilci	1.100,00	1.300,00	1.150,00	900,00
GRS in zdravniška služba	450,00	450,00	450,00	500,00
Tehnični delegat	120,00	100,00	120,00	120,00
Smučarske vozovnice organizator	600,00	450,00	450,00	480,00
Spanje, prevoz, hrana in ostali stroški organizatorjev	650,00	580,00	650,00	200,00
Prehrana tekmovalcev	330,00	350,00	350,00	0
Skupni odhodki	3.950,00	4.500,00	4.200,00	3.150,00

Vir: L. Sekula, elektronska pošta, 6. junij 2022.

Tekmovanje je organizirano v mesecu februarju, tako da je bilo tekmovanje v letu 2020 izvedeno še pred potrjenimi prvimi primeri covida-19. Tako odhodki v letih 2018, 2019 in 2020 prikazujejo stanje pred pandemijo, kjer iz tabele razberemo, da se odhodki organizacije tovrstnega tekmovanja gibljejo okoli 4.000,00 €. Natančneje so odhodki leta 2018 znašali 3.950,00 €, leta 2019 4.500,00 € in leta 2020 4.200,00 €. Odhodki so leta 2022 znašali 3.150,00 €, zaradi bolezni covid-19 je bila organizacija 27. Pokala Roka Petroviča, ki je bil izveden 6. februarja 2022, prilagojena takratnim vladnim odlokom in covid-19 priporočilom o najmanjših možnostih prenosa bolezni. Tako je bil leta 2022 okrnjen spremljevalni program v ciljni areni, kjer je bila v letih pred pandemijo za vse tekmovalce in organizatorje priskrbljena žar hrana, kotiček s sponzorskimi panoji in prostorom za druženje. Stroški hrane so na strani odhodkov tako pred pandemijo znašali med 330,00 € in 350,00 €. Organizatorji so v letih 2018, 2019 in 2020 v Kranjsko Goro prispeli že dan pred tekmovanjem, da so v popoldanskem času že postavili ciljno areno, kar je na strani odhodkov znašalo med 580,00 € in 650,00 €. V letu 2022 tako ni bilo hrane v ciljni areni, prav tako pa ni bilo stroškov nastanitve za organizatorje in s tem se je zmanjšal strošek organizacije tekmovanja za skupaj 800,00 € (L. Sekula, osebna komunikacija, 6. junij 2022).

Tabela 11 prikazuje poslovni izid Pokala Roka Petroviča. Prihodke predstavljajo sponzorska sredstva in startnine tekmovalcev. Prihodki so v letu 2018 znašali 10.360,00 €, v letu 2019 9.300,00 €, v letu 2020 8.800,00 € in v letu 2022 pa 6.900,00 €. V Smučarskem društvu Novinar nižjih prihodkov v letu 2022 ne pripisujejo pandemiji, ampak prerazporeditvi sponzorskih sredstev dotičnega sponzorja na preostale programe v društvu. Odhodki so v letu 2018 znašali 3.950,00 €, leta 2019 4.500,00 €, leta 2020 4.200,00 € in leta 2022 3.150,00 €. Največjo razliko opazimo v letu 2022, ko so odhodki manjši za 800,00 € napram odhodkom pred pandemijo. Odhodki so bili nižji, ker v ciljnem prostoru ni bilo postrežbe s hrano za tekmovalce in organizatorje. Organizatorji so se zavzemali za najmanjšo možnost prenosa bolezni in ciljno areno pripravili v zgodnjih jutranjih urah ter se tako izognili tudi strošku nočitve prisotnih pri organizaciji tekmovanja in s tem zmanjšali odhodke tekmovanja. Poslovni izid Pokala Roka Petroviča je tako v letu 2018 znašal 6.410,00 €, v letu 2019 4.800,00 €, v letu 2020 4.600,00 € in leta 2022 3.750,00 €. Če bi upoštevali dodatna sponzorska sredstva v letu 2022, bi bil poslovni izid višji (L. Sekula, osebna komunikacija, 6. junij 2022).

Tabela 11: Poslovni izid Pokala Roka Petroviča v letih 2018, 2019, 2020 in 2022

Izid (V €)	2018	2019	2020	2022
Prihodki	10.360,00	9.300,00	8.800,00	6.900,00
Odhodki	3.950,00	4.500,00	4.200,00	3.150,00
Poslovni izid	6.410,00	4.800,00	4.600,00	3.750,00

Vir: L. Sekula, elektronska pošta, 6. junij 2022.

Z vidika pandemije je bil pogoj za vse udeležence tekmovanja in organizatorje v letu 2022, da izpolnjujejo enega od pogojev prebolel, cepljen ali testiran. Na strani organizatorjev so vsi izpolnjevali enega od pogojev prebolel ali cepljen tako, da zaradi covid-19 testiranja ni prišlo do dodatnih stroškov. Organizator za tekmovalce, ki niso izpolnjevali pogoja prebolel ali cepljen, ni organiziral in/ali financiral testiranja (L. Sekula, osebna komunikacija, 6. junij 2022).

Na podlagi pregleda prihodkov in odhodkov organizacije tekme za mlajše selekcije na primeru Pokala Roka Petroviča v letih 2018, 2019, 2020 in 2022 ugotavljam, da pandemija ni negativno vplivala na prihodke tekmovanja, saj so ti odvisni od uspešnega pridobivanja sponzorskih sredstev in plačanih startnin tekmovalcev. V letu 2022 so bili prihodki s strani startnin skoraj podvojeni, saj je bilo na tekmovanje prijavljenih več tekmovalcev kot pred pandemijo. Odhodki so bili v letu 2022 nižji, ker je bilo tekmovanje izvedeno po prilagojenem programu takratnim vladnim odlokom in covid-19 priporočilom. V letu 2022 so se stroški pri izvedbi tekmovanja zmanjšali za 800,00 €, ker v ciljnem prostoru ni bilo hrane za tekmovalce in organizatorje, obenem pa organizatorji v Kranjsko Goro niso prispeli dan pred tekmovanjem. Ugotavljam, da je organizacija tekmovanja za mlajše selekcije pod covid-19 ukrepi finančno ugodnejša.

6 PREDLOG MODELA ORGANIZACIJE TEKMOVANJA MLAJŠIH SELEKCIJ V ALPSKEM SMUČANJU V ČASU PANDEMIJE IN OCENA NJEGOVIH FINANČNIH UČINKOV

Zavedati se je treba pomembnosti ohranjanja zdravja vseh vključenih v tekmovanju, tako organizatorjev, trenerjev kot tekmovalcev. V nadaljevanju predstavljeni model sem razvila na podlagi analiziranja splošnih ukrepov za preprečevanje prenosa okužbe, pravilnikov na področju športa, smernic FIS za preprečevanje covida-19, ki veljajo na tekmovanjih v svetovnem pokalu ter preverjanju možnosti za realizacijo razvitega modela na FIS-tekmovanju v alpskem smučanju. Model prikazuje preventivne ukrepe, smernice in navodila obnašanja na tekmovanjih, da bi zagotovili organizacijo tekmovanj brez možnosti prenosa okužb ter oceno finančnih učinkov predlaganega modela.

6.1 Elementi predlaganega modela organizacije tekmovanja mlajših selekcij v alpskem smučanju v času pandemije

Zaradi zagotavljanja nemotene izvedbe tekmovanj mlajših selekcij v alpskem smučanju v času izbruha covida-19 je odgovornost vsake osebe, da se drži protokola, upošteva vse postopke in navodila ter se ves čas obnaša disciplinirano.

6.1.1 Protokol

Predlagam, da protokol velja za tekmovanja mlajših kategorij v alpskem smučanju. Protokol vsebuje priporočila za izvedbo športnega tekmovanja. Protokol ureja vedenje vseh udeležencev na tekmovanju pred, med in po tekmovanju. Namen protokola je preprečevanje prenosa in širjenja virusa SARS-CoV-2 z zagotavljanjem pogojev za zmanjševanje možnosti okužbe med organizatorji, trenerji in tekmovalci.

Protokol ureja preventivo in komunikacijo, testiranje, maske, sestanek trenerjev in žreb štartnih števil, nastanitve, prehrano, prevoz, smučišče, območje tekmovanja, prevzem štartnih števil, uporabo žičniških naprav, štartni prostor, ogled proge, ciljni prostor in razglasitev. Naloga organizatorja, tekmovalcev in trenerjev je, da spoštujejo celotni protokol, tekmovanja pa naj se udeležijo le zdravi.

Zaradi preprečevanja širjenja SARS-CoV-2 je pomembno, da se organizatorji, trenerji in tekmovalci tekmovanja ne udeležijo v primeru, da:

- imajo simptome oz. znake okužbe s SARS-CoV-2 (splošno slabo počutje, povišana telesna temperatura, kašelj, glavobol, nahod, boleče žrelo, težko dihanje, driska in ostali že znani znaki okužbe z virusom),
- jim je bila odrejena karantena,
- jim je bila odrejena izolacija zaradi pozitivnega testa na SARS-CoV-2.

V primeru, da organizator, trener ali tekmovalec zazna katerega izmed znakov okužbe z virusom SARS-CoV-2 (splošno slabo počutje, povišana telesna temperatura, kašelj, glavobol, nahod, boleče žrelo, težko dihanje, driska in ostali že znani znaki okužbe z virusom), se mora udeleženec nemudoma osamiti ter ravnati skladno z navodili, predpisanimi s strani NIJZ (<https://www.nijz.si/sl/preprecevanje-okuzbe-z-virusom-sars-co>).

6.1.2 Preventiva in komunikacija

Organizator mora pripraviti dokument, ki povzame vse ukrepe za preprečevanje covid-19. Vsi udeleženci tekmovanja morajo biti predhodno obveščeni o vseh potrebnih informacijah, protokolu in dokumentih, ki jih morajo predhodno ali na dan tekmovanja izročiti organizatorju tekmovanja.

Vsak organizator tekmovanja mora imeti določenega covid-19 koordinatorja. Naloga covid-19 koordinatorja je, da pripravi dokument, ki povzema vse ukrepe za preprečevanje covid-19, skladno z vsemi veljavnimi ukrepi Vlade RS, in pripravi covid-19 vprašalnik, ki ga izpolni vsak izmed organizatorjev, trenerjev in tekmovalcev. Nosilci športnih tekmovalnih dejavnosti morajo pri zbiranju in hranjenju osebnih podatkov udeležencev spoštovati predpise s področja varstva osebnih podatkov.

Primer vprašalnika je v prilogi. Vsak udeleženec tekmovanja na vprašalniku obkroži, ali je tekmovanja udeležen kot tekmovalec, trener ali organizator. Izpolni osebne podatke, kot so ime, priimek, naslov stalnega in začasnega prebivališča, datum rojstva, kraj rojstva, spol in državljanstvo. Med osebnimi podatki so obvezni tudi kontaktni podatki, in sicer elektronski naslov in telefonska številka. V primeru, da je oseba mladoletna, se vnese elektronski naslov in telefonsko številko starša, zakonitega zastopnika ali skrbnika. Tako ima organizator na enem mestu vse kontaktne podatke udeležencev in lahko v primeru potrjenega primera po tekmovanju obvesti udeležence o tveganem stiku ali pa preda vse potrebne informacije in kontakte epidemiološki službi NIJZ.

Pri načrtovanju in izvedbi vseh tekmovanj je treba upoštevati:

- splošna priporočila NIJZ za preprečevanje širjenja okužbe SARS-CoV-2,
- higieno kašlja,
- higieno umivanja rok,
- priporočila za pravilno namestitev in odstranitev zaščitne maske,
- protokol za uporabo mask.

Slika 8 prikazuje nasvete za umivanje rok na splošno in v povezavi z novim koronavirusom SARS-CoV-2.

Slika 8: Nasveti za umivanje rok

Vir: NIJZ (brez datuma a).

Slika 9 prikazuje pravilno higieno kašlja na splošno in v povezavi z novim koronavirusom SARS-CoV-2.

Slika 9: Pravilna higiena kašlja

Vir: NIJZ (brez datuma b).

6.1.3 Testiranje

Protokol testiranja opredeljuje zahteve in odgovornosti za osebe, ki so del tekmovanja mlajših selekcij v alpskem smučanju. Ta protokol se lahko posodablja, ko se razvijajo znanstvena spoznanja in izkažejo primeri dobre prakse. Najpomembnejši so nacionalni zdravstveni predpisi z dodatnimi priporočili protokola prirejanja tekmovanj.

Ne glede na odloke Vlade RS mora vsaka oseba, ki želi dostopati na območje tekmovanja, imeti in predložiti negativen rezultat PCR-testiranja, ki ne sme biti starejši od 48 ur, ali negativen rezultat hitrega antigenega testiranja, ki ne sme biti starejši od 24 ur. PCR ali hitri test mora biti izveden pri pooblaščenih izvajalcih.

Organizator, trener in tekmovalec naj svoj izvid PCR ali hitrega testa odda organizatorju skupaj s covid-19 zdravstvenim vprašalnikom ob dvigu štartnih številčk ali predhodno na elektronski naslov, ki ga sporoči organizator.

6.1.4 Maske

Na celotnem območju tekmovanja so obvezne kirurške maske ali maske tipa FFP2 (s posebnim poudarkom v notranjih prostorih in prostorih, kjer ni možno zagotoviti primerne varnostne razdalje). Maske naj si zagotovi vsak posameznik sam, organizator pa zagotovi rezervne maske v primeru, da jih kateri od udeležencev tekmovanja nima. Organizatorji, trenerji in tekmovalci naj zaščitne maske nosijo tudi zunaj tekmovalnega območja (prevoz, nastanitve itd.).

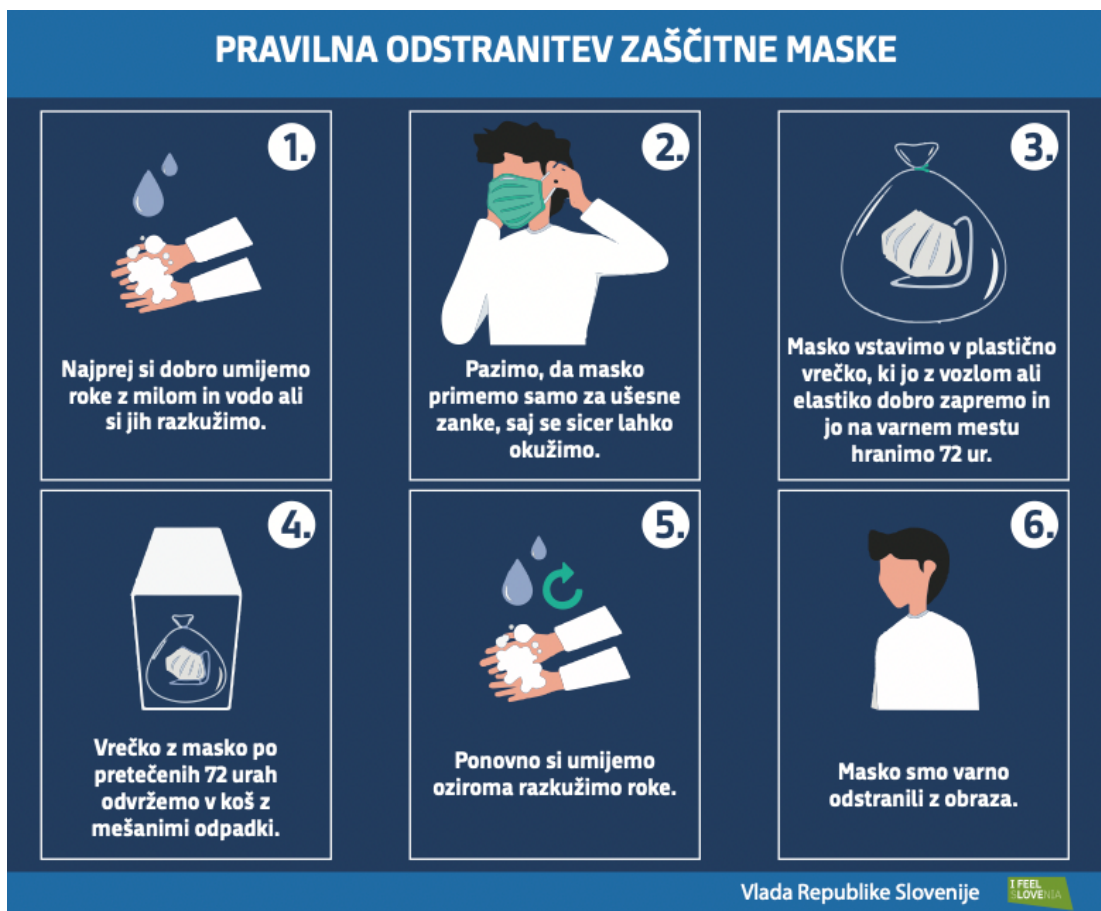
Maske, ki v celoti pokrivajo usta in nos, morajo nositi vsi udeleženci ne glede na imuniteto in status cepljenja ali prebolevnika. Slika 10 prikazuje in opisuje pravilno namestitev zaščitne maske za enkratno uporabo. Slika 11 prikazuje in opisuje pravilno odstranitev zaščitne maske.

Slika 10: Pravilna namestitev zaščitne maske za enkratno uporabo

Vir: NIJZ (brez datuma c).

Slika 11: Pravilna odstranitev zaščitne maske

Vir: NIJZ (brez datuma c).

6.1.5 Sestanek trenerjev in žreb štartnih števil

Dan pred tekmovanjem potekata sestanek trenerjev in žreb štartnih števil. V primeru, da organizator zagotovi prostor, kjer je mogoče ohraniti ustrezno razdaljo vsaj 1,5 m med vsemi udeleženci, se lahko sestanek in žreb izvede v živo. Vsi udeleženci sestanka morajo nositi kirurško ali FFP2-masko. Organizator sestanka naj na vhodu in v prostoru zagotovi razkužilo za roke. Prostor, v katerem se izvede žrebanje, pa je treba redno zračiti in upoštevati vsa priporočila NIJZ.

Če organizator ne more zagotoviti zgoraj naštetih pogojev ali pa se tako odloči iz preventivnih razlogov, se sestanek in žreb štartnih števil izvede prek spleta. Za izvedbo prek spleta se lahko uporabi katerokoli spletno aplikacijo, ki ima vse funkcije, ki se jih potrebuje za izvedbo žreba, na primer aplikacijo ZOOM ali Microsoft Teams. Za lažjo komunikacijo se za vsako tekmovanje ustvari skupino v mobilni aplikaciji Viber ali WhatsApp. Člani skupine so organizatorji tekmovanja in trenerji. Organizator prek skupine sporoči vse potrebne informacije, vezane na tekmovanje, objavi štartno listo in rezultate.

6.1.6 Nastanitve

Organizatorji, trenerji in tekmovalci, ki koristijo nastanitvene kapacitete, naj upoštevajo vse preventivne ukrepe za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni. Priporočljivo je, da so organizatorji, trenerji in tekmovalci nastanjeni v dvoposteljnih sobah. Seznam sob in posameznikov v njih naj bo natančno voden, saj to omogoča hitro in učinkovito nadziranje izbruha okužb. Posamezne ekipe ali države naj bodo v ločenih delih nastanitvenih objektov. Nastanitvene kapacitete naj v jedilnici zagotovijo zadostno razdaljo med mizami. Posamezniki naj pri obrokih sedijo z ljudmi, s katerimi so nastanjeni v sobah. V primeru, da organizatorji ne spijo doma, naj koristijo ločene nastanitvene kapacitete od tekmovalnih ekip. Organizatorji, trenerji in tekmovalci naj se med seboj ali z drugimi ekipami ne družijo. Kolikor se le da, naj se ločijo od hotelskega osebja in ostalih obiskovalcev.

6.1.7 Prehrana

Na tekmovanjih organizator ne zagotavlja pogostitev oziroma strežbe s hrano. Organizatorji, trenerji in tekmovalci naj uporabljajo gostinske storitve na smučišču, ki jih zagotavljajo nosilci gostinske dejavnosti. Upoštevati je treba vsa higienska priporočila NIJZ za izvajanje turistično-gostinske dejavnosti za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni.

Organizatorji, trenerji in tekmovalci naj med obroki upoštevajo vse preventivne ukrepe za preprečevanje širjenja nalezljivih bolezni. Jedilnice naj bodo ločene od preostalih gostov restavracije ali hotela. Skupaj naj jedo skupine ljudi, ki so tudi med drugimi dejavnostmi skupaj. Organizatorji, trenerji in tekmovalci naj se med seboj ne mešajo, prav tako naj se ne mešajo po drugih skupinah in državah. Kar je mogoče, naj bo predpripravljeno na mizah, vsaka miza naj ima tudi svoje začimbe, kis in olje. Osebje naj mize pospravi, ko vsi zapustijo prostor.

6.1.8 Prevoz

Udeleženci tekmovanja naj v primeru skupinskih prevozov uporabljajo masko, razkužilo za roke in ob prevozu kar se da vzdržujejo razdaljo. Število mest naj bo pri vseh vrstah prevoza omejeno glede na priporočila in varno razdaljo. Različne ekipe in države naj ne uporabljajo skupnega prevoza. Med daljšim prevozom je treba zagotoviti krajše odmore, da se vozilo prezrači.

6.1.9 Smučišče in uporaba žičniških naprav

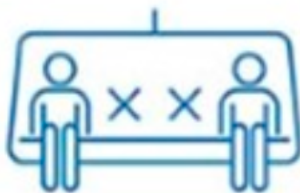
Organizatorji, trenerji, tekmovalci in ostali uporabniki smučišča morajo upoštevati aktualna navodila, ki veljajo za smučišča in uporabo vse pripadajoče infrastrukture. Organizatorji, trenerji in tekmovalci morajo med uporabo vseh žičniških naprav nositi kirurške maske ali maske tipa FFP2, med posamezniki pa zagotoviti en prostor.

Slika 12: Uporaba dvosedežnice

Vir: MtBuller (brez datuma).

Slika 13: Uporaba štirisedežnice

Vir: MtBuller (brez datuma).

Slika 14: Uporaba šestsedežnice

Vir: MtBuller (brez datuma).

Slika 15: Uporaba vlečnice sidro

Vir: MtBuller (brez datuma).

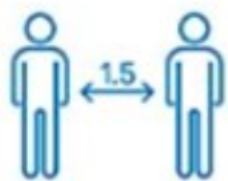
Slika 12 prikazuje uporabo dvosedežnice. Organizator, trener in tekmovalci naj se z dvosedežnico pelje sam.

Slika 13 prikazuje uporabo štirisedežnice. S štirisedežnico se lahko peljeta dva organizatorja, trenerja ali tekmovalca. Organizatorji naj se ne vozijo skupaj s trenerji in tekmovalci. Trenerji in tekmovalci pa naj se skupaj vozijo samo znotraj svojih ekip. Uporaba maske je obvezna. Če ima sedežnica kabino, naj je v času pandemije covida-19 ne uporabljajo.

Slika 14 prikazuje uporabo šestsedežnice. S šestsedežnico se lahko peljejo trije organizatorji, trenerji ali tekmovalci. Organizatorji naj se ne vozijo skupaj s trenerji in tekmovalci. Trenerji in tekmovalci pa naj se skupaj vozijo samo znotraj svojih ekip. Uporaba maske je obvezna. Če ima sedežnica kabino, naj je v času pandemije covida-19 ne uporabljajo.

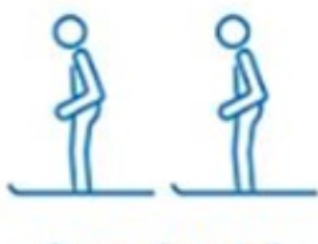
Slika 15 prikazuje uporabo vlečnice sidro. Organizator, trener in tekmovalci naj se s sidrom pelje sam.

Slika 16: Upoštevanje varnostne razdalje

Vir: MtBuller (brez datuma).

Slika 17: Upoštevanje varnostne razdalje

Vir: MtBuller (brez datuma).

Slika 18: Razkužilo

Vir: MtBuller (brez datuma).

Sliki 16 in 17 prikazujeta upoštevanje varnostne razdalje. Organizatorji, trenerji in tekmovalci naj med seboj vzdržujejo varnostno razdaljo 1,5 metra. Skrbno naj upoštevajo razporeditev vrst, talne označbe in ograje, ki določujejo smer gibanja in preprečujejo križanje poti. Organizatorji, trenerji in tekmovalci morajo v vrstah nositi kirurške maske ali maske tipa FFP2.

Slika 18 prikazuje razkužilo, ki naj ga organizatorji, trenerji in tekmovalci pred uporabo katerekoli sedežnice ali vlečnice uporabljajo za razkuževanje rok. V času čakanja na sedežnico ali vlečnico in med njihovo uporabo pa naj se izogibajo prijemanju stvari.

6.1.10 Območje tekmovanja

Območje tekmovanja delimo na tekmovalno progo, pomožni prostor, štartni prostor in ciljni prostor. Območje tekmovanja je omejeno z enim vhodom na progo in enim ali več ločenimi izhodi. Dostop do območja tekmovanja je dovoljen zgolj organizatorjem, trenerjem, tekmovalcem, sodnikom, delavcem na tekmovalni progi, reševalcem, zdravnikom, tehničnim delegatom in tehnični podpori. Drugim osebam in gledalcem je dostop prepovedan, saj prireditve ni javna. Naključni gledalci in opazovalci so zunaj območja, ki ga urejata ta model in protokol.

6.1.11 Prezem štartnih števil

Štartne številke se prevzame na dan tekmovanja. Organizator sporoči točno lokacijo in uro prevzema. Organizator mora zagotoviti dovolj velik prostor na smučišču za varen in nemoten prevzem števil. Številke naj bodo pripravljene po ekipah, tako da jih prevzame samo vodja oziroma trener ekipe, ki jih v ločenem prostoru varno razdeli med svoje tekmovalce. Med prevzemom štartnih števil morajo tako organizatorji kot trenerji oziroma vodje ekip nositi kirurške maske ali maske tipa FFP2.

6.1.12 Ogled proge

Organizator dan pred tekmovanjem obvesti vse vodje ekip oziroma trenerje o načinu izvedbe ogleda proge z vsemi preventivnimi ukrepi. Vrstni red vstopanja v tekmovalni prostor in ogled proge sta vnaprej določena in veljata tako za prvi kot drugi tek, če je tekmovanje v slalomu ali veleslalomu. Vstop na ogled proge je koordiniran s strani organizatorja tekmovanja. Na ogled proge vstopajo ekipe z enominutnim zamikom, med ogledom pa se ekipe med seboj ne preHITEvajo in ohranjajo medsebojno razdaljo vsaj 1,5 metra. Med ogledom organizatorji, trenerji in tekmovalci nosijo kirurške maske ali maske tipa FFP2.

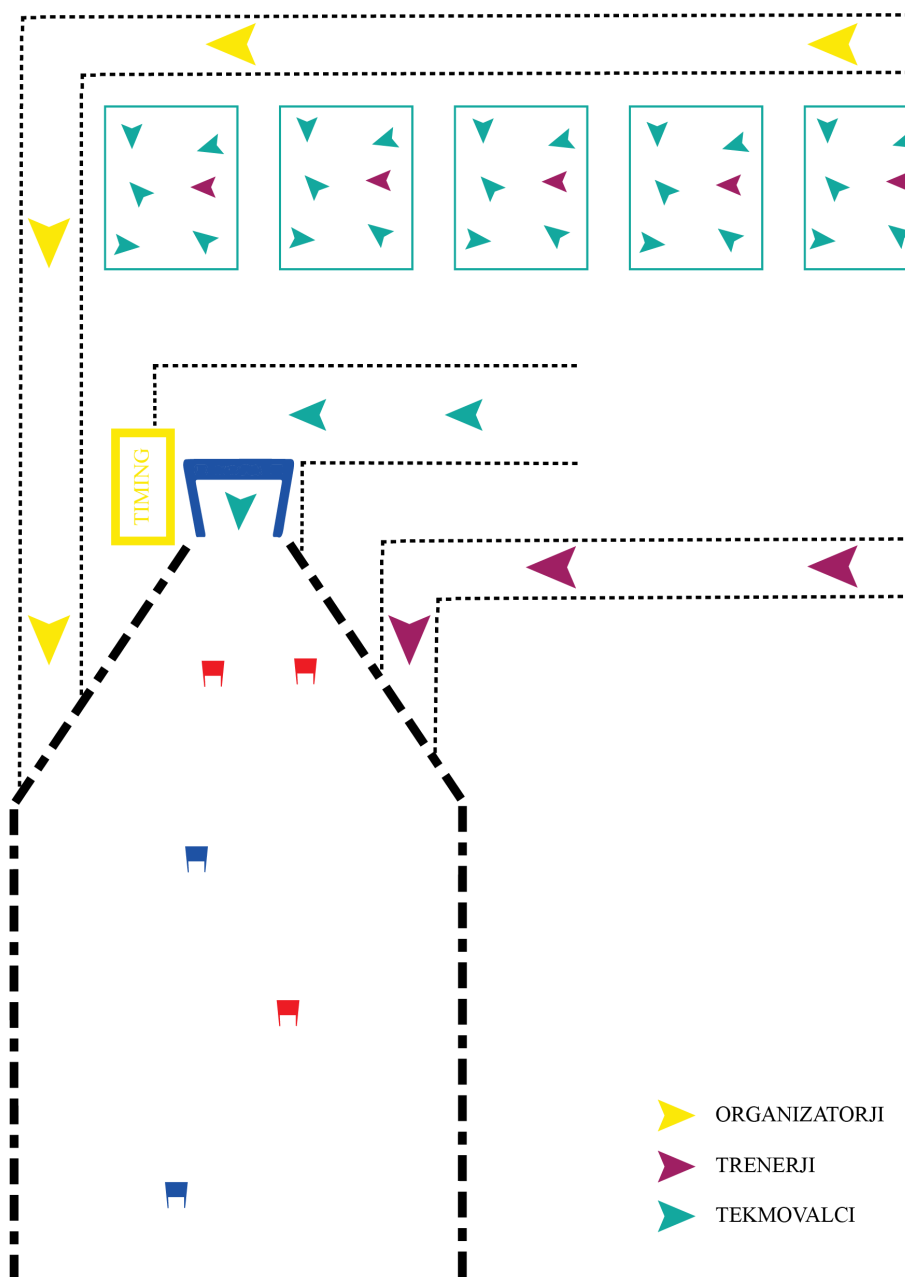
6.1.13 Štartni prostor

Organizator mora z uporabo mreže ali traku ograditi dovolj velik štartni prostor, znotraj katerega označi polja. Označena polja so pripravljena za vsako ekipo posebej in so namenjena ogrevanju tekmovalcev ter dovolj velika za vse člane ekipe in njenega trenerja. Med polji, ki jih organizator označi z modro barvo, morata biti dovolj velika razdalja ter prost prehod do poti, ki vodi na štart in do ostalih delov štartnega prostora.

Slika 19 prikazuje štartni prostor in smer gibanja organizatorjev, trenerjev in tekmovalcev v štartnem prostoru. V štartni prostor lahko vstopajo zgolj potrebni organizatorji, trenerji in tekmovalci. Vsi, ki se gibljejo po štartnem prostoru, morajo med seboj ohranjati vsaj 1,5 m varnostne razdalje in nositi kirurško masko ali masko tipa FFP2. Tekmovalci naj se ogrevajo tako, da med seboj zagotavljajo varnostno razdaljo. Med ogrevanjem naj uporabljajo svojo opremo in pripomočke, z drugimi pa naj je ne delijo. Vsak tekmovalec se na štart pripravlja znotraj polja, ki je namenjeno njegovi ekipi, vse do poziva organizatorja naj se razvrsti v koridor za štart. V omenjenem koridorju za štart morajo biti tekmovalci razvrščeni na varnostni razdalji, organizator pa glede na velikost štartnega prostora in dolžine koridorja določi maksimalno dovoljeno število tekmovalcev v njem. Poleg tekmovalca je v koridorju za štart lahko le en spremljevalec. Tekmovalci in trenerji morajo znotraj koridorja, kot na celotnem štarten prostoru, nositi kirurško masko ali masko tipa FFP2, ki si jo tekmovalci lahko odstranijo dve minuti pred svojim štartom, v primeru, da je mogoče zagotoviti dovolj veliko varnostno razdaljo do ostalih udeležencev. V nasprotnem primeru pa si tekmovalec zaščitno masko lahko odstrani šele pred štartom v štartni hišici. Organizator starterju

zagotovi svoj prostor, ki naj bo kar se da oddaljen od tekmovalca. Štarter mora nositi kirurško masko ali masko tipa FFP2 in skrbeti za ustrezno varnostno razdaljo med seboj in tekmovalci. Organizatorji in trenerji naj imajo ločen vstop na tekmovalno progo. Organizatorji, trenerji in tekmovalci naj upoštevajo interval med štarti, da se izognejo nepotrebnim gneči na štartu.

Slika 19: Prikaz štartnega prostora

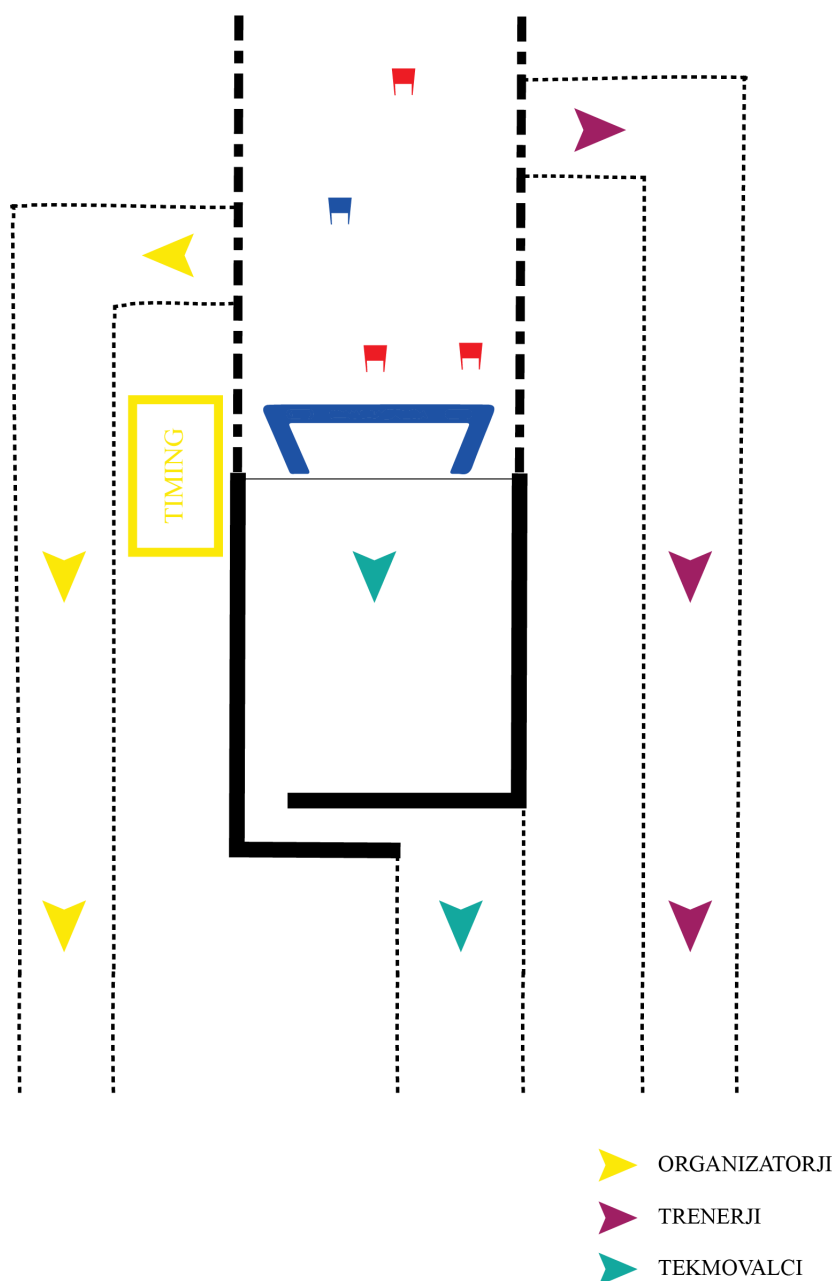

Vir: lastno delo.

6.1.14 Ciljni prostor

Naloga organizatorja je, da primerno zagradi in pripravi ciljni prostor. V ciljnem prostoru ni semaforja z rezultati, ti se sproti objavljajo prek spletne aplikacije SZS Live timing. Slika 20 prikazuje ciljni prostor in gibanje organizatorjev, trenerjev in tekmovalcev v ciljnem prostoru. Organizator s smernimi tablami označi smer gibanja tekmovalcev. Tekmovalec po prihodu v cilj brez dodatnega zadrževanja in čakanja drugih sotekmovalcev zapusti ciljni prostor. V ciljnem prostoru ni napovedovalca, gledalcev in ostalih spremljevalcev. Ni hrane, pijače in ostalih dejavnosti, ki bi povzročale zbiranje ljudi.

Slika 20: Prikaz ciljnega prostora

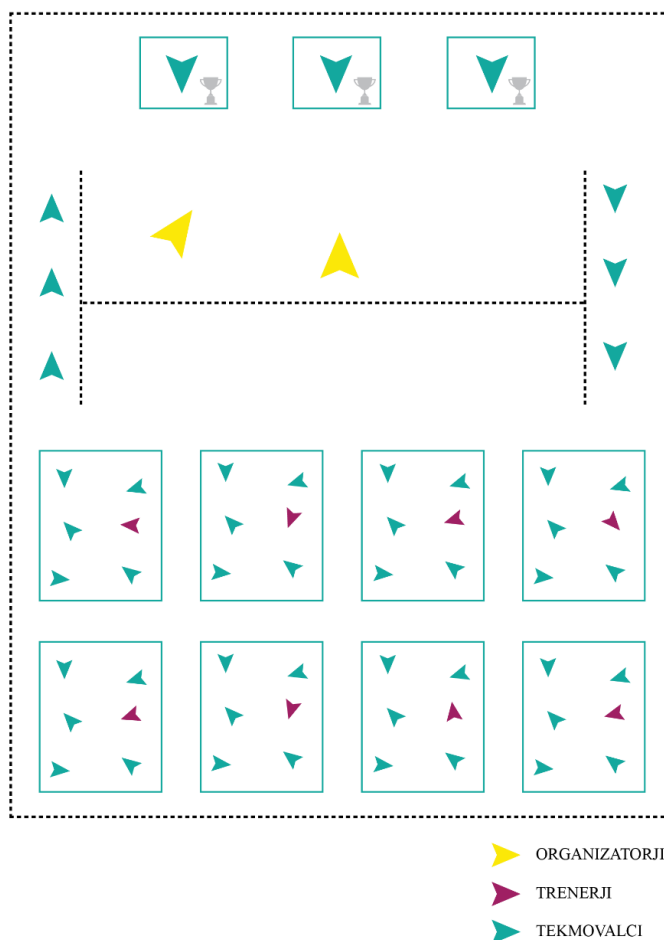
Vir: lastno delo.

6.1.15 Razglasitev

Razglasitev rezultatov in podelitev nagrad potekata v okrnjenem obsegu. Med celotno razglasitvijo morajo vsi prisotni nositi kirurško masko ali masko tipa FFP2. Organizator mora zagotoviti dovolj velik ograjen zunanji prostor, v katerega lahko vstopajo zgolj udeleženci tekmovanja. Organizator mora zagotoviti razmak 1,5 m med posameznimi stopničkami zmagovalnega odra.

Slika 21 prikazuje razglasitev in smer gibanja udeleženih na razglasitvi. Medalje, nagrade in priznanja se podeljujejo zgolj prvim trem tekmovalcem, te pa jih že čakajo na zmagovalnem odru. Organizator na prva tri mesta pokliče tekmovalce in jim ustno čestita. Tekmovalci si sami vzamejo medaljo, priznanje in morebitne nagrade. Tekmovalci si med seboj ustno čestitajo. Organizator delegira osebo, ki fotografira razglasitev nagrad, da se pred zmagovalnim odrom izognemo združevanju trenerjev in spremljevalcev. Organizator po tekmovanju in razglasitvi pošlje fotografije trenerjem oziroma vodjem ekip. Tekmovalci in njihovi trenerji ter spremljevalci razglasitev spremljajo s predpisane varnostne razdalje.

Slika 21: Prikaz razglasitve

Vir: lastno delo

6.2 Ocena finančnih učinkov predlaganega modela

Kot je razvidno iz poglavja 5.2 (Vpliv pandemije na prihodke in odhodke tekmovanja mlajših selekcij – primer Pokala Roka Petroviča), so celotni stroški organizacije tekmovanj mlajših selekcij v času pandemije covida-19 nižji kot stroški tekmovanj v času pred pandemijo. Ocenjujem, da bi bili stroški organizacije Pokala Roka Petroviča tudi ob uporabi predstavljenega modela nižji od stroškov organizacije tekmovanja zunaj pandemije, saj model za organizatorja razen določenih organizacijskih in izvedbenih nalog ne prinaša dodatnih stroškov.

Celotni stroški organizacije tekmovanj mlajših selekcij v času pandemije covida-19 so nižji predvsem zaradi dejstva, da model ne predvideva nudenja hrane in pijače s strani organizatorja v okviru tekmovanja. Model predvideva okrnjen spremljevalni program prireditve, predvsem manjši ciljni prostor brez napovedovalca, tribun, glasbe in ekrana z rezultati.

Kot je navedeno v modelu, tudi sestanek vodij ekip in žreb štartnih števil potekata prek spletnih aplikacij, kar zniža stroške najema prostora za izvedbo v primeru, da organizator prostora nima v lasti. Poleg manjših odhodkov zaradi zmanjšane števila storitev na tekmovališču in izvedbe sestanka vodij ekip prek spleta so nižji tudi stroški organizatorjev, saj predstavljen model ob predpostavki, da tekmovanja mlajših selekcij navadno potekajo v organizaciji lokalnih smučarskih klubov, ne vključuje nastanitev za organizatorje, ki lahko spijo doma in tako še dodatno zmanjšajo socialne stike in možnosti prenosa okužb.

Dodatni stroški organizacije tekmovanj mlajših selekcij v alpskem smučanju v času pandemije covida-19 nastajajo predvsem zaradi dodatnih organizacijskih aktivnosti. Kot je predvideno v modelu, mora organizator za potrebe spoštovanja vseh protokolov pooblastiti/najeti ali delegirati osebo, ki načrtuje in nadzira spoštovanje modela organizacije tekmovanj. Dodatne stroške povzroči predvsem protokol, ki v vseh tekmovalnih prostorih (štart, proga in cilj) zahteva vzpostavitev zadostne površine in koridorjev za gibanje, ki se ograjujejo z mrežami, ki jih mora organizator kupiti ali najeti. Stroški mrež in ostalega materiala so zelo različni glede na lokacijo tekmovanja in organizatorja, saj imajo nekateri klubi ali društva omenjeno v lasti, drugi pa ne, kar ustvarja razlike v stroških organizacije tudi v času zunaj pandemije. Kljub temu da morajo trenerji in tekmovalci sami poskrbeti za zaščitne maske, pa mora organizator v primeru, da jo ti nimajo, zagotoviti rezervne maske.

Predstavljen model je sestavljen tako, da ga lahko katerokoli društvo, klub ali zveza prenese na organizacijo lastnega tekmovanja. Natančna ocena razlike med stroški organizacije tekmovanja za mlajše selekcije v alpskem smučanju zunaj pandemije in stroški organizacije tekmovanja v času pandemije z dosledno uporabo in upoštevanjem modela je zelo zahtevna, saj so prihodki tovrstnih tekmovanj v največji meri odvisni od iznajdljivosti in uspešnosti organizatorjev pri zagotavljanju sponzorskih sredstev, odhodki pa močno variirajo glede na rang, lokacijo, velikost in organizatorja tekmovanja. Na podlagi analize prihodkov in

odhodkov organizacije tekmovanja mlajših selekcij – primer Pokala Roka Petroviča ugotavljam, da so bili stroški organizacije nižji za dobrih 20 %. Na podlagi tega ocenjujem, da bi se lahko vsako tekmovanje mlajših selekcij v alpskem smučanju z uporabo predstavljenega modela kljub dodatnim organizacijskim vložkom organiziralo in izvedlo z vsaj 15 % nižjimi stroški kot enako tekmovanje v času zunaj pandemije. Ob tem želim izpostaviti, da se predstavljeni odstotek nižjih stroškov zaradi organizacije tekmovanja z uporabo modela spreminja glede na rang tekmovanja. Pri organizaciji tekmovanja, kot je na primer tekmovanje regijskega ranga za kategorijo cicibanov, kjer navadno ni velikih odhodkov za spremljevalni program ter hrano in pijačo, bi uporaba modela stroške znižala za okoli 10 %. Pri organizaciji večjega mednarodnega tekmovanja, kot je na primer predstavljeno tekmovanje Pokala Roka Petroviča, pa je odstotek višji, saj tekmovanje v času zunaj pandemije vključuje več spremljevalnega programa ter nudi hrano in pijačo za udeležence.

SKLEP

Z magistrskim delom želim pomagati panogi za alpske discipline pri SZS, smučarskim društvom in smučarskim klubom, ki prirejajo tekmovanja za mlajše selekcije alpskih smučarjev. V pomoč jim bodo predlog in finančni učinki modela prirejanja tekmovanj v alpskem smučanju za mlajše selekcije v času pandemije. Glavni namen je pomagati organizatorju tekmovanja, kako varno z vidika virusne okužbe organizirati tekmovanje.

Z izbruhom covid-19 so v mesecu marcu in aprilu leta 2020 brez vseh treningov in tekmovanj ostali tako tekmovalci svetovnega in evropskega pokala kot tudi vsi mlajši tekmovalci. V smučarski sezoni 2020/2021 so tekme svetovnega pokala v alpskem smučanju potekale po prilagojenem koledarju in pod strogimi covid-19 prilagoditvami in ukrepi. Tako so se tekme iz Severne Amerike prestavile na evropska tla, zaradi povečanega števila okužb pa je bilo prestavljenih nekaj tekmovanj predvsem zaradi ločevanja prizorišč ženskih in moških tekem svetovnega pokala. Medtem pa so mlajšim selekcijam tekmovanja eno za drugim odpovedovali zaradi povečanih okužb v Sloveniji.

Tudi po tem, ko so se vrtčevski, osnovnošolski in srednješolski otroci že vrnili v šolske klopi in so smučišča na območju Slovenije že obratovala, so zaradi odloka Vlade RS, ki je prepovedoval organizacijo in izvedbo športnih tekmovanj, naši tekmovalci ostali brez vseh tekmovanj. V primerjavi z nekaterimi evropskimi državami so bili tako slovenski mlajši alpski smučarji ne le prikrajšani za tekmovanja, temveč tudi za pomembne izkušnje in smučarski napredek, kar dolgoročno prinaša tudi negativne posledice za slovenski šport. Zaradi odpovedi tekmovanj in državnih prvenstev so nekateri alpski smučarji ostali brez pomembnih kategorizacij in posledično brez statusa športnika.

Na podlagi zgoraj omenjenih negativnih posledic sem pripravila predlog modela in njegove finančne učinke, da bi lahko priredili še kako pomembna odpadla tekmovanja za naše

najmlajše alpske smučarje. Model je s finančnega vidika prirejen tako, da organizatorju ne predstavlja povišanja finančnih stroškov.

»Večkrat je slišati, da je za 'otroke vsaka organizacija dobra', da zanje ni treba 'popolne organizacije'. Ravno nasprotno, prav za najmlajše starostne kategorije je treba uveljaviti najboljšo organizacijo. Potruditi se je treba mnogo bolj za mlajše kategorije, kajti otroci si vse podrobnosti izjemno vtisnejo v spomin, zlepa ne pozabijo svojih prvih tekem, lepot športnega boja, uspehov, neuspehov, krivic ali, kar je najtežje, malomarnega (včasih podcenjevalnega) odnosa do njih. Vse organizacijske postavitve, vključno s protokolom, morajo biti take kot na največjih tekmovanjih« (Šugman, 1995, str. 69).

LITERATURA IN VIRI

1. 2019–20 FIS Alpine Ski World Cup. (brez datuma a). V *Wikipedija*. Pridobljeno 3. julija 2021 iz https://en.wikipedia.org/wiki/2019–20_FIS_Alpine_Ski_World_Cup
2. 2020–21 FIS Alpine Ski World Cup. (brez datuma b). V *Wikipedija*. Pridobljeno 4. julija 2021 iz https://en.wikipedia.org/wiki/2020–21_FIS_Alpine_Ski_World_Cup
3. Benedik, G. (2022). *Poročilo 61. Pokal Vitranc – Priloga*. Kranjska Gora: Organizacijski komite Pokal Vitranc.
4. Ciotti, M., Ciccozzi, M., Terrinoni, A., Jiang, W-C., Wang, C-B. & Bernardini, S. (2020, 9. julij). *The COVID-19 pandemic*. Pridobljeno 3. februarja 2021 iz <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/10408363.2020.1783198>
5. Čander, D., Čakš Jager, N., Čargo, A., Gosarič Novak, D., Kobal Štravs, K., Simčič, B., Stopar, M., Štorman, U., Farkaš Lainščak, J. & Beović, B. (2020). *Načrt pripravljenosti zdravstva na epidemijo/pandemijo nalezljive bolezni v Sloveniji*. Pridobljeno 10. aprila 2021 iz <https://www.gov.si/assets/ministrstva/MZ/DOKUMENTI/Organizacija-zdravstvenega-varstva/Katastrofna/N.pdf>
6. Dolenc, S. (2020). *Kako delujejo testi za SARS-Cov-2*. Pridobljeno 13. aprila 2021 iz <https://kvarkadabra.net/2020/12/testi-za-sars-cov-2/>
7. Drev, A. (2013). *Gibanje telesno dejavni vsak dan*. Pridobljeno 14. aprila 2021 iz https://www.nijz.si/files/publikacije-datoteke/gibanje_telesno_dejavni_vsak_dan.pdf
8. FIS – Fédération Internationale de Ski. (2018). *About the International Ski Federation (FIS)*. Pridobljeno 5. aprila 2021 iz <https://www.fis-ski.com/en/inside-fis/about-fis/general/facts-figures>
9. FIS – Fédération Internationale de Ski. (2021). *FIS Covid-19 Prevention Guidelines*. Pridobljeno 12. septembra 2021 iz https://assets.fis-ski.com/image/upload/v1625583635/fis-prod/assets/FIS_COVID_19_Prevention_Guidelines_06_07_2021_DRAFTv3.pdf
10. Guček, A. (2004). *Sledi smučanja po starem: smučarske tehnike*. Ljubljana: Smučarska zveza Slovenije – Združenje učiteljev in trenerjev Slovenije.

11. Jošt, B., Pustovrh, J., Leskošek, B. & Čuk, I. (1999). *Analiza nazivov slovenskih športnikov, uvrščenih v sistem kategorizacije Olimpijskega komiteja Slovenije – Združenje športnih zvez*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
12. Jurak, G., Kovač, M., Strel, J. & Starc, G. (2020). *Upad gibalne učinkovitosti in naraščanje debelosti slovenskih otrok po razglasitvi epidemije covid-19*. Pridobljeno 16. aprila 2021 iz https://www.slofit.org/Portals/0/Clanki/COVID-19_razvoj_otrok.pdf?ver=2020-09-24-105108-370
13. Kolar, E., Bednarik, J., Kovač, M., Levak, I. & Čas, T. (2004). Sponzoriranje športne prireditve. *Šport*, 52(2), 14–20.
14. Lešnik, B. (2016). *Hop zavoj nekoč in danes*. Ljubljana: Smučarska zveza Slovenije – Združenje učiteljev in trenerjev Slovenije.
15. Lešnik, B. & Žvan, M. (2010). *Naše smučine*. Smučarska zveza Slovenije – Združenje učiteljev in trenerjev Slovenije.
16. Medven, S. (2018). *Poročilo 57. Pokal Vitranc*. Kranjska Gora: Organizacijski komite Pokal Vitranc.
17. Medven, S. (2019). *Poročilo 58. Pokal Vitranc*. Kranjska Gora: Organizacijski komite Pokal Vitranc.
18. Medven, S. (2020). *Poročilo 59. Pokal Vitranc*. Kranjska Gora: Organizacijski komite Pokal Vitranc.
19. Medven, S. (2021). *Poročilo 60. Pokal Vitranc*. Kranjska Gora: Organizacijski komite Pokal Vitranc.
20. Medven, S. (2022). *Poročilo 61. Pokal Vitranc*. Kranjska Gora: Organizacijski komite Pokal Vitranc.
21. Modra kartica. (2021). *Predstavitev in vrste kartic za sezono 2021/2022*. Pridobljeno 20. septembra 2021 iz <https://www.modrakartica.com/Predstavitev-in-vrste-kartic>
22. MtBuller. (brez datuma). *Covid 19 resort info about Mt Buller*. Pridobljeno 5. aprila 2021 iz <https://www.mtbuller.com.au/Winter/resort-info/about-mt-buller/covid-19>
23. Murovec, S. (2015a). *Modri program – U10*. Pridobljeno 6. februarja 2021 iz https://www.sloski.si/resources/files/pdf/alpsko-smucanje/19_20/NPTS/U10_MODRI_2019-20.pdf
24. Murovec, S. (2015b). *Zeleni program – U12*. Pridobljeno 6. februarja 2021 iz https://www.sloski.si/resources/files/pdf/alpsko-smucanje/19_20/NPTS/U12_ZELENI_2019-20.pdf
25. Murovec, S. (2015c). *Oranžni program – U14*. Pridobljeno 6. februarja 2021 iz https://www.sloski.si/resources/files/pdf/alpsko-smucanje/19_20/NPTS/U14_ORANZNI_2019-20.pdf
26. Murovec, S. (2015d). *Rdeči program – U16*. Pridobljeno 6. februarja 2021 iz https://www.sloski.si/resources/files/pdf/alpsko-smucanje/19_20/NPTS/U16_RDECI_2019-20.pdf
27. NIJZ. (brez datuma a). *Nasveti za umivanje rok Novi koronavirus SARS-CoV-2*. Pridobljeno 12. junija 2022 iz

- https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-rok_zdravstveni-delavci.pdf
28. NIJZ. (brez datuma b). *Pravilna higiena kašlja novi koronavirus SARS-CoV-2*. Pridobljeno 12. junija 2022 iz https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/navodila_higiena-kaslja_0.pdf
 29. NIJZ. (brez datuma c). *Pravilna namestitvev zaščitne maske za enkratno uporabo in pravilna odstranitev zaščitne maske*. Pridobljeno 12. junija 2022 iz https://www.nijz.si/sites/www.nijz.si/files/uploaded/maske2_lektorirano.pdf
 30. *Pandemija koronavirusne bolezni 2019 v Sloveniji*. (brez datuma). V Wikipedija. Pridobljeno 28. maja 2022 iz https://sl.wikipedia.org/wiki/Pandemija_koronavirusne_bolezni_2019_v_Sloveniji
 31. *Pokal Vitranc*. (brez datuma). V Wikipedija. Pridobljeno 28. maja 2022 iz https://sl.wikipedia.org/wiki/Pokal_Vitranc
 32. Rozman, R. (2008). Namen in cilj projekta. *Projektna mreža Slovenije, revija za projektni management*, XI(2), 4–9.
 33. Sledilnik. (2021). *PCR testi so zanesljivi*. Pridobljeno 13. aprila 2021 iz <https://medium.com/sledilnik/pcr-testi-so-zanesljivi-9354a92c9c18>
 34. Smučarsko društvo Novinar. (brez datuma). *Pokal Roka Petroviča*. Pridobljeno 7. junija 2022 iz <http://www.novinar-drustvo.si/pokal-roka-petrovica/>
 35. STA. (2020, 22. september). *Strokovnjaki opozarjajo, da upad gibalnih sposobnosti otrok v epidemiji terja takojšnje ukrepanje*. Pridobljeno 8. februarja 2021 iz <https://www.dnevnik.si/1042939403>
 36. Stare, A. (2011). *Projektni management*. Ljubljana: Agencija Pori, d. o. o.
 37. SZS – Smučarska zveza Slovenije. (2020). *Tekmovalni sistem v alpskem smučanju*. Pridobljeno 9. aprila 2021 iz https://www.sloski.si/resources/files/pdf/alpsko-smucanje/20_21/slo_otroci/AD-Tekmovalni-sistem-v-AS-2020-21.pdf
 38. SZS – Smučarska zveza Slovenije. (brez datuma a). *O zvezi – Predstavitev*. Pridobljeno 6. aprila 2021 iz <https://www.sloski.si/Smucarska-zveza/Predstavitev>
 39. SZS – Smučarska zveza Slovenije. (brez datuma b). *Plan dela 2021/2022*. Pridobljeno 12. junija 2022 iz http://sloski.si/wp-content/uploads/2021/10/Nacrt-mladinski-program-FIS-2021_2022-Odbor.pdf
 40. Šugman, R. (1995). *Športna prireditve*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
 41. Šugman, R., Bednarik, J. & Kolarič, B. (2002). *Športni menedžment*. Ljubljana: Fakulteta za šport.
 42. The Aspen Institute. (2020). *Project Play – State of Play 2020 – Pandemic Trends*. Pridobljeno 16. aprila 2021 iz <https://www.aspenprojectplay.org/state-of-play-2020/pandemic-trends>
 43. Tomažič, J. (brez datuma). *Covid-19: kaj je dobro, da ve vsak zdravnik*. Pridobljeno 11. aprila 2021 iz https://www.kclj.si/dokumenti/Covid-19,_Tomazic_J.,finito.pdf
 44. Wedig, J, I., Duelge, A, T. & Elmer, J, S. (2021). *Infographic. Stay physically active during COVID-19 with exercise as medicine*. Pridobljeno 14. aprila 2021 iz <https://bjsm.bmj.com/content/bjsports/55/6/346.full.pdf>

45. WHO – World Health Organisation. (2020). *Physical activity*. Pridobljeno 15. aprila 2021 iz <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/physical-activity>
46. Zajec, J., Videmšek, M., Štihec, J., Pišot, R. & Šimunič, B. (2010). *Otrok v gibanju doma in v vrtcu*. Koper: Univerza na Primorskem, Znanstveno raziskovalno središče Koper – Inštitut za kineziološke raziskave, Univerzitetna založba Annales.

PRILOGE

Priloga 1: Covid-19 zdravstveni vprašalnik

COVID-19 ZDRAVSTVENI VPRAŠALNIK

Na tekmovanju sem udeležen/-a kot (obkroži):

Organizator Trener Tekmovalec

OSEBNI PODATKI:

Ime in Priimek: _____

Naslov stalnega prebivališča: _____

Naslov začasnega prebivališča: _____

Datum in kraj rojstva: _____

Spol: _____ Državljanstvo: _____

Elektronski naslov in telefonska številka: _____

(V primeru, da je oseba mladoletna, se vnese elektronski naslov in telefonsko številko starša, zakonitega zastopnika ali skrbnika).

VPRAŠALNIK:

Obkrožite, ali ste imeli v zadnjih 14 dneh katerega od znakov bolezni covid-19?

(Splošno slabo počutje, povišana telesna temperatura, kašelj, glavobol, nahod, boleče žrelo, težko dihanje ali driska)

DA NE

Obkrožite, ali ste bili v zadnjih 14 dneh v stiku z osebo, ki je kazala zgoraj naštetih simptome/znake ali je imela potrjeno okužbo s SARS-CoV-2?

DA NE

Obkrožite, ali ste cepljeni proti covid-19?

DA NE

Če ste obkrožili DA, navedite vrsto cepiva in datum cepljenja.

Cepivo: _____

Prvi odmerek: _____ Drugi odmerek: _____ Tretji odmerek: _____

Obkrožite, ali ste preboleli okužbo s SARS-CoV-2?

DA NE

Če ste obkrožili DA, navedite KDAJ _____

Podpis: _____